

63. évf., 2009. X. 29., ára 50 dinár

31

Jó Pajtás

Emlékezzünk...

Jó Pajtás

**A jövő heti Jó Pajtás
címoldala és posztere**

Hova kerül a hat serleg?

**A sziváciak szeretnék megismételni tavalyi
sikerüket a november 14-i sakkversenyünkön**

Jó két hét múlva, november 14-én kerül sorra szerkesztőségünk hagyományos, 34. sakkversenye. A nagy érdeklődésből ítélve megtörténhet, hogy az idén újabb részvételi csúcstot jegyezhetünk, vagyis több mint 224 vajdasági sakkre-

ménység mérkőzik majd Szivácson a Jó Pajtás serlegeiért, érmeiért, jutalmiáért. Tavaly a hat serlegből kettő Tornyosra került, a fiúk csapatversenyét a felsőhegyiek nyerték, egy kivétellel új bajnokokat avattunk. Az iskolák összesített pontversenyén – amit korábban rendre a csúrgiak nyertek meg – első ízben a sziváciak végeztek az első helyen. Mivel most ők a szervezők, mindent megtesznek, hogy megismételjék tavalyi teljesítményüket, és emellett jó házigazdaként ismerjék meg őket. Más iskolák is szorgalmasan készülnek, válogatóversenyeket rendeznek, hogy minél erősebb összeállításban utazzanak Szivácra, és ne térjenek haza üres kézzel... Néhányan már jelezték, hogy részt fognak venni, s a többieket is arra kérjük, hogy idejében, legkésőbb no-

vember 6-ig jelentsék a 064/277-43-64-es telefonon a szerkesztőségnek, hogy hány tanulóval (fiúval és lánnyal) vesznek részt a tornán. Ezt utána írásos benevezéssel (név, osztály, kategória) erősítsék meg és küldjék el elektromos úton (szerk@jopajtas.info) vagy postán a Jó Pajtás szerkesztőségébe, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., úgy, hogy az legkésőbb november 10-éig megérkezzen. Most is egyéni versenyt rendezünk hétfordulós svájci rendszerben, külön a fiúk és külön a lányok számára, és a győztesek (az alsók is) serleget, a legjobban helyezettek érmet, oklevelet és alkalmi ajándékot kapnak. Az útiköltséget a résztvevők fedezik, az ellátásról a szervezők gondoskodnak.

P.J.

**Négymillió gyufából készült
az olajfúró torony**

Több mint 4 millió gyufaszáלבól épített olajfúrótorony-modelljével kerül be egy brit férfi a Guinness-rekordok Könyvébe. David Reynolds, aki korábbi munkahelye, a Brent Bravo Északi-tengeren lévő olajfúróját építette fel szabad idejében, már épp arra gondolt, hogy feladja, és összerombolja művét, mert nem volt elég helye a befejezéshez. Ám ekkor segítséget kapott a swanwicki ipari múzeumtól, amely megfelelő kiállítási helyet kínált a ritkaságnak – számolt be róla a BBC hírszolgálat. A Guinness hitelesítette az elkészült modellt, s mint kiderült: Reynolds nagyjából félmillió gyufaszáלבól vert rá egy korábbi gyufamodellre rekordjára.

Szeretjük az ősz is, színeivel, illatával

Radnóti Miklós

Október

*Hűvös arany szél lobog,
leülnek a vándorok.
Kamra mélyén egér rág,
aranylik fenn a faág.
Minden aransárga itt,
csapzott sárga zászlait
eldobni még nem meri,
hát lengeti a tengeri.*

A közelmúltban, a nyárias melegben kikapartunk a párommal a Tisza-partra. Megcsodáltuk az ősz színeit, élveztük az illatát. Eszünkbe jutottak szép nyári napok, amikor a kis hajónkkal sok időt töltöttünk a vízen.

Továbbindulva száraz falevelek csörögtek a talpunk alatt. Szeretjük az ősz is a színeivel, az illatával.

Aztán eljöttek a szeles, esős napok. Most, amikor barátságosan és hideg a világ, gyakran ajándékozom meg magam az olvasás gyönyörűségével. Mondd, van annál kellemesebb, mint amikor elbújunk egy fotel mélyén, meggyújtjuk az olvasólámpát, kezünk

be vesszük a könyvünket – odakinn fújhat a szél, zuhoghat az eső –, és a szerző jóvoltából percek múlva már egy másik világban kalandozunk?

Az óbecsei Samu Mihály iskola tanulóit, Józsa Zsuzsanna és Deissinger Ferencz Hajnalka magyartanárnők tanítványait kérdeztük, hogy szeretik-e az ősz, mi mindennel foglalkoznak szabad idejükben. Erről mesél a nyolcadikos **Mende Orsolya**, **Csúzdi Angéla**, **Soós Ottó**, a hetedikes **Varga Noémi**, a hatodikos **Gazdag Ákos** és **Mandity Laura**.

– Szeretem az ősz – mondja elsőként a mindig mosolygós Orsolya –, s habár messze van tőlünk a Tisza, gyakran lemegyünk a barátnőimmel a Tisza-partra nemcsak nyáron, hanem ilyenkor ősszel is. Gyönyörködünk a tájban: az erdő sárgás, barnás, vöröses színeiben. Az erdőtelepítők parkjába is elsétálunk, s ott is szép látvány fogad bennünket. A sok fenyő mellett sok lombhullató fa is van.

Az Újfaluban, ahol a Samu Mihály iskolát találjuk, szinte minden ház előtt virágoskert van az utcán, sok helyen az udvarban is. Így van ez Angélaéknál is.

– Legalább 1500 krizantém díszíti az udvarunkat – dicsekszik Angéla –, s ilyenkor, ősszel a szivárvány színeiben pompáznak: van citromsárga, lila, rózsaszín krizantémunk. Nyár végén cserepekbe ültetjük, s mindenszentekre kinyílik. Nemcsak mi gyönyörködünk bennük, hanem aki csak megveszi, mert visszük a piacra is.

– A mamám kertjében is minden évszakban virágok illatoznak – kezd a mesélésbe Ákos. – Legtöbb a rózsá. Ősszel a krizantémok

virítanak, mégpedig a citromsárga, a lila, a fehér. Ő nem adja el, hanem mindenszentekkor kivisszük a temetőbe. Különbösen szép az ősz, nekem is tetszik, de mikor beköszönt az eső, hideg idő, szabad időmben legszívesebben számítógépezek, meg olvasom a házi olvasmányokat.

Noémi nagyapja is, és az édesapja is kertész. Náluk is legtöbb a rózsá, de most az őszi virágok díszítik a kertjüket.

– Mostanában minikrizantémot termesztünk – meséli Noémi –, cserépben neveljük. Segíteni is szoktam. Nekünk is van sokféle: rózsaszín, narancssárga, piros, bordó.

– Tetszik az ősz. Ilyenkor szép a táj – kapcsolódik a beszélgetésbe Laura. – Meg azért is, mert mikor összesöpörjük a lehullott leveleket egy nagy halomba, jókat lehet benne játszani: ugrálunk benne. Ha esik az eső, hideg van, számítógépezek, olvasok. Éppen most olvasom a Két Lottit.

– Nekem a szüleim nemigen engedik, hogy nyáron számítógépezek – jelenti ki Ottó. – Az az elvük, hogy amíg jó idő van, legyek kint a levegőn. Így a rossz idő beálltával lehet kompizni, olvasni. Egyik nyáron Adán megismerkedtem egy nagybecskerei fiúval, s gyakran meglátogatjuk egymást. Persze megismerkedtem az ottani lányokkal is, azóta csetelünk. Ilyenkor még olvasni is szoktam, ugyanis apukám megőrizte a könyveit, képregényeit, s ezek nekem is nagyon tetszenek. A könyvtárba is járok, most éppen a Haragban a világgal című házi olvasmányt olvasom.

Koncz Erzsébet

Az én világomban...

Sokszor kell szembesülnünk azzal, hogy a dolgok nem mindig olyanok, amilyeneknek szeretnénk őket, és még többször kapjuk magunkat ábrándos sóhajtozáson: bárcsak másként működne ez a világ, bár megtehetném azt, amit szeretnék. Ki-ki a maga világában gyártja az álmokat és elképzeléseket, néha valóságosakat, máskor pedig teljesen valóságosakat, ahol még a varázspálca is a mindennapi élet része lenne. Bizony, ha jobban belegondolunk, a világ néhány dolgán mindenképpen érdemes lenne változtatni, jó lenne sok-sok rossztól megszabadulni és több jót, szépet vinni az életünkbe, de sajnos nem minden álom válhat valóra.

A szabadkai Đuro Salaj iskola hetedikes tanulói: **Margit Kitti, Kanyó Klaudia, Mulic Beáta, Budai Árpád, Varga Károly és Reéb Albert** arról mesélnek most nektek, ők miről álmodoznak, és milyen lenne az ő világukban élni.

Beáta első gondolata az iskola. Ő elsősorban a tanéven rövidítene. Három hónap iskola után jöhetne a szünet. Szerinte nem lenne gond, hogy mivel töltse el a szabad idejét és persze jó lenne, ha az osztályzatoktól is megszabadulhatnának a diákok.

– Az emberek sokat veszekszenek, ami nem jó, ezért ez az én világomból biztosan kimaradna. Azt sem szeretném, ha az emberek bántanák azokat, akik kevésbé szépek vagy okosak. A szegénységet is megszüntetném, mégpedig úgy, hogy nem lenne az emberek között különbség, mindenkinek egyelő arányban lenne pénze, bár tudom, ez a valóságban nehezen válna valóra. Az én világomban nem lenne

háború, és a megfázástól komolyabb betegség sem.

Kitti elsősorban a természeti katasztrófákat, földrengéseket, árvizeket, szökőárakat szüntetné meg, és persze a háborúkat, melyekben sok ember meghal.

– A háború teljesen értelmetlen dolog. Az én világomban mindenki egyforma lenne, egy nyelvet beszélünk, és így nem lenne ok a háborúskodásra, egymás csúfolására, gyűlölködésre. Az emberek nem vadásznának az állatokra, így nem pusztulnának ki bizonyos fajok. A varázslatos dolgok közül talán a telepörtálás és egy kívánságokat teljesítő lény kapna helyet a világomban, és az őrutazás is természetes dolog lenne, és talán lehetnének szárnyaink is. Meg jó lenne persze, ha hosszabb lenne a szünet – teszi végül hozzá nevetve Kitti.

– Az én világomban nem lenne sok munkanap, és több könnyű óránk lenne a suliban – kezdi Árpi. – Szeretnék repülni, elutazni másik bolygóra, például az Uránuszra, ahol ugyanolyan városok lennének, mint itt, és barátkoznánk az űrlényekkel. Egyáltalán nem lennének betegségek, és sokáig élhetnénk. A felnőttek életét úgy alakítanám, hogy kevesebb legyen a stressz, és nem lenne pénz. Továbbá szeretném, ha lennének körülöttünk okos és ügyes robotok, akik segítenének nekünk.

– Én szeretnék egy olyan világot, ahol az emberek és az űrlények együtt élnek, és mi is elutazhatnánk az ő bolygójukra, meg jó lenne, ha több kezünk lenne, mert úgy egyszerre több dolgot tudnánk csinálni – mondja Klaudia. – Bár sok dolgot a robotok is meg tudnának csinálni, de az nem lenne

olyan érdekes. Eltörölném az országhatárokat, egy nagy ország lenne az egész világ, ahol mindenki azon a nyelven beszélhetne, amelyiken szeretne, és nem lenne emiatt csúfolódás. A pénz biztosan nem játszana nagy szerepet, mindenkinek meglenne mindene, amire szüksége van, és a komoly betegségeket is megszüntetném.

Albert világában viszont semmilyen betegség nem lenne, ahogy gyűlölet, gonoszság, lopás sem.

– Megváltoztatnám az emberek gondolkodását. Eltörölném a szegénységet és mindenki egyenlő lenne, de mindenki megtarthatná a saját kultúráját, vallását, és elfogadnánk egymást. Szeretném, ha a gyerekek is hajthatnának autót, amelyik akár repülni is tud, az embereknek pedig lennének szárnyaik. Jó lenne eljutni a Holdra, és kevesebbet tanulni az iskolában, sőt az én világomban a felnőtteknek is kevesebbet kellene dolgozniuk.

Karcsi is szeretne a repülés képességével rendelkezni, de az ő világában az embereknek nem lennének szárnyaik, hanem csak úgy a levegőbe tudnának emelkedni. A sulis kérdése természetesen nála sem maradhatott ki.

– Nem szüntetném meg az iskolát, csak lecsökkenteném az órák számát, és szeretném, ha tablettá formájában vehetnénk be a tudást. A pénzt eltörölném, minden ingyen lenne, és legfeljebb hetente egy-két munkanap lenne. Betegségek sem lennének a világomban, mindenki addig élhetne, amíg akar. Nem bánám, ha varázsló lehetnék, mert akkor segíthetnék az embereknek, és talán hősködnék is egy kicsit.

Sztojánovity Livia

Téli álmra készülődve

Tájainkon négy pelefaj él, közülük a kisebb patkány nagyságú nagy pele a leggyakoribb. Bundája tömött, puha tapintású, háta és oldalai ezüstszürkék, barnás futtatással, hasoldala fehéresszürke, lompos farka a mókuséra emlékeztet. Kidülledő szemei körül sötét folt van. Tápláléka erdei gyümölcsökből, bogyókból, magokból, zöld növényi részekből és rovarokból áll, de nem veti meg a madártojást sem.

Téli álma októberben kezdődik, és hosszú ideig, akár hét hónapig tart. A nyár végén és ősszel erősen felhízik, zsírtartalékot gyűjt a hosszú téli pihenő idejére. A telet akár méternyi mélységben, maga ásta földi üregben, néha sziklarepedésben vagy épületek padlásán tölti. Lompos farkát magára teríti, betakarozik vele, azután megfedezkedik a világról. Októberben kezdi meg valamivel rövidebb téli álmát a kis mogorós pele, és a hó elején húzódik pihenőre az említett két fajnál ritkább erdei pele.

Összel az addig párokban élő cinegék kis csapatokban járnak az erdőt. A vegyes csoportokban többnyire a széncinegék vannak a legtöbben, de mindig társul hozzájuk néhány kék és barátcinege, fakusz, őszapó, de néha harkályaink Benjáminja, a csupán veréb nagyságú kis fakopáncs is velük keresi táplálékát. A csoportosulás előnyös számukra, mert a több szem többet lát alapon hamarabb találják a jó táplálékozóhelyet, de azért is, mert így nagyobb az esélyük arra, hogy a lopva közeledő karvalyt időben észrevegyék.

A kertekben és parkokban gyakori nagy fakopáncs harkályodóban tölti az éjszakát. Az alvás céljára kivájt üreg rendszerint kevés-

Kis fakopáncs

bé tágas és belül kicsit „rendetlenebb”, mint azok, amelyekben a költés zajlik és fiókák nevelődnek. A madár megszokott alvóodújához minden este visszatér, és érdemes megfigyelni, hogyan közelíti meg a pihenőhelyét. Ez a parkokban vagy arborétumokban nem nehéz, hiszen a madarak megszokták a sétányokon mozgó vagy a padokon üldögélő embereket.

A harkály először általában egy közeli fa magas ágára száll, tollászokodik, rövid „kix” kiáltását hallatja, azután lejjebb röppen és lassan közelít az odú felé. Egy, a Népligetben megfigyelt madárnál körülbelül tíz percig tartott, amíg az alvófa törzsére jutott. Ott néhányszor körbekúszott, fokozatosan közelített az odú felé, majd annak nyílásához ugrott. Körülpillantott, és amikor semmi gyanúsat sem talált, eltűnt az üregben.

A fekete rigók mindig lármáznak egy kicsit, mielőtt aludni térnek. Élénk „szrii” hangokkal röpködnek ide-oda, hol egy faágra szállnak, hol a gyepre ereszkednek, de csak azért, hogy nyomban utána valamelyik bokorra üljenek. A legszívesebben túlelvélű sűrűségekben éjszákáznak, gyakran tucatnyi vagy még több madár együtt. Ezeket az alkalmas pihenőhelyeket nemegyszer több kilométernyiről keresik fel

Csonttollú

esténként. Találtam már olyan alvóhelyet, ahol rajtuk kívül zöldikék és fenyőpintyek is éjszákáztak.

Ahol a parkban ostorfák állnak, oda októberben–novemberben rendszeresen megérkeznek a nagy fenyőrigócsapatok, de köztük mindig láthatunk néhány szőlőrigót is. Először a fák legfelső ágain levő bogyókat csípdesik le, de a mikor ott már minden elfogyott, lejjebb szorulnak, és végül még a föld felé hajló ágakat is lekopaszítják.

Azokban az években, amikor észak felől nagy csonttollú csapatok érkeznek Közép-Európába, a bóbítás madarak előszeretettel keresik fel a parkokat és egyáltalán a településeket, ahol mindig találnak táplálékot maguknak. Az ostorfa bogyói mellett szívesen fogyasztják a japán akác termését, a tölgyeken tenyésző sárga fagyöngy ragacsos bogyóit, de ahol gyümölcsfát és azon ott felejtett almát vagy körtét találnak, azokból is boldogan csemegéznek. Madárbarátok a fák ágaira tűzött almagerezdekkel sikerrel házhoz csalogathatják ezeket az egyébként is nagyon bizalmas, szép északi vendégeket.

Sch. E.

Nagy pele

Fenyőrigó

Nagy szájú folyami ló

nincs vetélytársa a szárazföldi állatok világában.

Álljunk csak meg egy szóra! Most akkor vízi vagy szárazföldi? A víziló ugyan kiválóan úszik, és élete nagy részét cseppfolyós közegben tölti, de mégiscsak a szárazföldi állatok közé sorolható, hiszen a folyót elhagyva kényelmesen tud sétálgatni, legelészni, sőt, kurta, de erős lábain meglepő gyorsasággal képes futni is. Hogy mégis a hullámok közt érzi magát igazán elemében, az nem meglepő: a hatalmas testtömegű jószág mozgása alámerülve, a felhajtóerőnek köszönhetően, valóságban légiessé válik. A méretükből adódó felületes hasonlóság miatt a vízilókat az elefántokkal és az orrszarvúakkal együtt az úgynevezett vastagbőrűek közé sorolták. Ilyen csoportot azonban ma már nem ismer a tudomány. A párosujjú patások közé tartozik, vagyis szegről-végről a sertések rokona.

Ha viszont a disznóhoz áll közel, akkor mitől ló? – tehetnénk fel a következő kérdést. Hosszú, egyenes homlokcsontja és tág orrlyukai kétségtelven valamelyest hasonlatossá teszik fejét a paciéhoz. Ezt valószínűleg már az ókori görögök is észrevették, hiszen ők adták neki a hippopotamus nevet, amely folyami

lovat jelent. Abban az időben még a Nílusban is előfordultak e 3–4 tonnás óriások, onnan azonban azóta már rég kipusztultak. Afrika egyéb folyó- és állóvízeiben viszont még szép számmal találkozhat velük az utazó, még ha ez a találkozás nem is veszélytelen. A területét védő hím ugyanis nemcsak mutogatja, hanem használni sem habozik félelmetes fogait, s egy csónakot felborítani igazán semmiség számára...

Ha valaki egész álló nap strandol egy trópusi folyóparton, és ráadásul a bőre is csupasza, védekeznie kell valahogy a káros hatások ellen. A víziló verejtékmirigyei különleges, naptejként működő váladékot termelnek, így a bőre nem ég le a napon, és nem ázik ráncosra a vízben, hanem szép sima és vörösesbarna lesz, mint a bablevesben a füstölt csülök. Szeme és zárható orrlyuka a fejtetőn helyezkedik el, így a felszínre tudja emelni úgy is, hogy teste többi része láthatatlan maradjon. Ilyenkor a fülkagyló sebes pörgetésével távolítja el a vizet hallójáratából. Noha lónak hívják, és a disznó rokona, utódját nem nevezik sem malacnak, sem csikónak, hanem borjúnak. Az ötvenkilós „apróság” már születése pillanatában tud úszni, sőt még szopni is képes a víz alatt.

Mondd, hogy Áááá! – a felszólítás még el sem hangzott, s már tárulnak is cuppogva a szalonnás ajkak, látni engedve a szélrózsa minden irányába meredező, karónyi fogakat. A víziló irdatlan szájának méret tekintetében

Kopaszodik az állatok királya?

Az oroszlánok között Kenyában egyre több a sörény nélküli a szavannákon, az ország legrégebbi nemzeti parkjában, Tszavóban pedig már turisztikai látványosság a mind nagyobb számú kopasz állat. Az állatok királya lassanként elveszti a koronáját.

A nemzeti parkban élő mintegy háromszáz oroszlán többsége már sörénytelen. A tudósok kezdetben arra gondoltak, hogy a kopasz állatok a barlangi oroszlánok rokonai. Újabban azonban inkább éghajlati tényezőkkel magyarázzák a sörény kifejlődésének elmaradását. A tengerparthoz közel fekvő Tszavo nemzeti park éghajlata rendkívül forró és a 22 ezer négyzetkilométer kiterjedésű

területen ritka a csapadék. A hímoroszlánok ezért állandóan a hőség és az eleség hiány okozta stressz hatása alatt állnak. Feltehetően ez az oka annak, hogy nem növesz-

nek sörényt. A nyílt síkságon tanyázó oroszlánok közül a legtöbb kopasz, az árnyas bozótokban mozgó állatok túlnyomó többségének viszont van sörénye.

Fütyül a focira

Mulatságos botrányról számolt be a Daily Mirror című brit lap sportrovata. Egy focimeccsen megjelent egy hölgy, aki retikül helyett papagáját vitte magával kalitkájában. Az asszony alighanem nagy drukker volt, amit az mutatott, hogy madara kiválóan utánozta a bírói sípszót. Ezt – a labdarúgók és a játéktehető nem kis bosszúságára – gyakran meg is tette. A viadalt végül csak úgy tudták befejezni, hogy az állatbarát szurkolót és szárnyas partnerét hazaküldték.

HOROG

Dunai nagyhering

Alosa pontica (Eichwald, 1838)

Ismertetőjegyek. Teste megnyúlt, oldalról lapított, legnagyobb magassága meghaladja a fej hosszát. Hasának alján a pikkelyek fűrészkes élt alkotnak. A szája nagy, csúcsba nyíló, felső állkapcsának szeglete túlér a szem középvonalán. Az állkapcsokat, a szájpadrást, az ekecsontot és a nyelvet jól fejlett fogak borítják. Szemének elülső és hátsó részét szemhéj védi. Hasúszóinak töve a hátúszó kezdetének a vonala mögött található. A hosszú, mélyen bemetszett farokúszó tövével az úszóra rányúló két hosszú pikkelylemezt visel. Sima szélű nagy pikkelyei könnyen leválnak Hátúszójában 12–14, anélis úszójában 16–19 osztott úszósugár található. Oldalvonal nincs, a test hosszában 50–60 pikkely számolható. Testszíne a hátán sötét kékeszöld, oldalain világosodó, a hasán ezüstfehérbe megy át. Maximális testhossza 35–45 cm, testtömege 0,4–0,6 kg.

Hasonló fajok. Szemhéjáról, farokúszójára rányúló két hosszú pikkelylemeztől, valamint fűrészkes haséléről a hasonló hazai halfajtától jól megkülönböztethető.

Környezet. Eredetileg tengeri halfaj, amely csak szaporodáskor úszik fel a folyókba. Vonulások március végén kezdődik, mikor a víz hőmérséklete eléri a 6 Celsius-fokot. Mindig a víztest felsőbb rétegeiben haladva, akár 600–700 kilométert is megtesz az ívőhelyül szolgáló gyors sodrású folyószakaszokig. A mellékfolyókba nem hatol fel.

Táplálék. Fialat korban az ivadék planktonikus szervezetek el táplálkozik, az idősebb példányok férgeket, rákokat, rovarlárvákat, esetenként kisebb halakat fogyasztanak.

Szaporodás. A hímek 1–2, a nőstények 3–4 éves korukra érik el ivarérettségüket. Az ivási ideje május-június hónapokra esik. Az ikraszemek száma a testtömegtől függően 33–280 ezer között változik, átmérőjük 2,2–2,6 mm. Az ivást követően, a leivott heringekből sok elpusztul, az életben maradtak legyengülve térnek vissza a tengerbe. A megtermékenyített ika a Duna torkolatáig sodródik, ahol a kikelt 4,5–5,7 mm hosszú lárvák az egész nyarat töltik.

Elterjedés. Az *Alosa pontica* fajnak három alfaját tartják számon. Az *A. p. kessleri* és az *A. p. volgensis* a Kaszpi-tenger medencéjében fordul elő, az *A. p. pontica* törzsalak a Fekete- és az Azovi-tenger medencéjében él. Faunaterületünkön kizárólag a Dunában észlelték, amelyben Mohácsig felhatolt. A vaskapui vízlépcső azonban akadályt jelent számára, ezért napjainkban már csak a folyam romániai szakaszán jellemző. Magyarország területéről 1846 óta ismert, legutóbb 1961-ben jelezték.

Jelentőség. Magas zsírtartalmú húsa bár szállás, de nagyon ízletes, főként füstölve fogyasztják. Konzervet is sokat készítenek belőle. Tavaszii vonulásakor intenzíven halásszák a Duna alsó szakaszán, az évente kifogott mennyiség mintegy 300 tonna. A román hatóságok a legkisebb kifogható méretét 17 cm-ben állapították meg. Nálunk a faj jelentősége csekély, védettsége csupán az esetlegesen felbukkanó ritka példányok kíméletét célozza.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:
Magyarország halfaunája című könyv nyomán

Hölgyek a vízparton

A halászás mindig férfimunka volt. Ezzel magyarázható, hogy később a horgászás is a férfiak kiváltsága lett. Kiváltságot mondunk, mert a horgászásból párját ritkító szórakozássá vált, és immár nem a megélhetést szolgálja. Idővel a hölgyek is beszivárogtak a zsinórátatók közé. Tegyük hozzá: jogosan. Rátermettségükkel, sikereikkel bizonyították, és folyamatosan bizonyítják, hogy a halfogas magasabb tudományában semmiben sem gyengébbek, mint az erősebbik nem. Sőt! Példának okáért említjük, hogy tavalyi élménybeszámoló pályázatunk nyertese a szabadkai Szabó Katalin, a most folyamatban levő legszorgalmasabb tollforgatója pedig a bácskertes Papp Virdzsínia. De nem árt tudni, hogy a hölgyek nemcsak az írószerszámot, hanem a horgászbót is ügyesen kezelik. Ezt zsákmányukat bemutató képekkel is bizonyítani tudjuk. Csak futólag említjük, hogy a magyarkanizsai Tóth Lívia többszörös országos bajnok és válogatott versenyző; és ugyancsak fiúkkal versenyezve a válogatottságig vitte Duca Korać is. A tisztára férfimunkának tartott kuttyogatásnak is – a budapesti Tóth Margarét személyében – van női versenyzője. Mivel egyetlen hölgy ebben a műfajban, a szerbiai kuttyogatóversenyek férfi résztvevői egyhangúlag a „kuttyogatás női világbajnokának” kiáltották ki.

Kati

Virdzsínia

Lívia

Duca

Gréti
és Csernák
Zoltán
az
Al-Dunán

Rendhagyó zsákmány

Horgászversenyre mentünk. Tudtuk, hogy a verseny színhelye nem olyan jó, mint a többi. Amikor megérkeztünk, láttam, hogy a horgászhelyen dús a vízi növényzet, mégis azt gondoltam, hogy ott sok halat lehet majd fogni. Beszereltem, és megkezdődött a verseny. Az első fűttyszóra etetés, a másodikra kezdés, a harmadikra 5 perc a végétől, a negyedikre vége.

Amint bevettem a csalit, már meg is fogtam első halamat. Az egyik szomszédom Tumbász Dávid, a másik egy Zsolt nevű moholi fiú volt. Fél óra telt el, amikor Zsolt egy rákot fogott, tíz perc múlva még egyet. Ekkor nekem is nagy kapásom volt. A horgászbót irgalmatlanul begörcsült, és meg voltam győződve, hogy hatalmas hal akadt a horgomra. Hosszas fásasztás után is alig tudtam partközébe húzni. Ekkor láttam, hogy nagy teknősbékát akasztottam. Ilyen nagyot még nem láttam! Megijedtem, és nem tudtam, hogyan vegyem ki szájából a horgot. Ezért visszatettem a szereléket a vízbe. Amikor újra kézbe vettem a pecabót, a teknős már nem volt rajta. De a horg se! Másik szereléket készítettem, és a verseny végéig sikerült sok apró halat fognom.

Amikor csapattársaimnak elmeséltem a történetet, elcsodálkoztak. Tudom, a teknőst be kellett volna tenni a haltartóba. Ha elismerték volna zsákmányának, még az apró halak nélkül is első lehettem volna!

Papp Virdzsínia, József Attila iskola, Bácskertes

Október 29.

Ma Nárcisz, Teofil, Zénó, Melinda, Ermelinda napja van.

Zénó

A görög Zénón név latin alakváltozatából származik. A Zenóbiosz, Zenódotosz nevek önállósult rövidülése. Jelentése: Zeusztól származó.

Ermelinda

Germán eredetű név. Jelentése: hermon néptörzshöz tartozó, hársfa, hársfából készült pajzs.

1906 (103 éve történt)

A kassai dómban, országos ünnepségek keretében örök nyugalomra helyezték Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc Törökországból hazahozott hamvait.

1923 (86 éve történt)

Feloszlott a Török Birodalom és Törökország köztársaság lett. Első elnöke Mustafa Kemal, ismertebb nevén Kemal Atatürk, akit a modern Törökország megalkotójának tartanak.

1946 (63 éve történt)

Megszületett Peter Green, a Fleetwood Mac alapító tagja és minden idők egyik legjobb gitárosa.

Október 30.

Ma Alfonz, Kolos, Fanni, Stefánia, Éneás, Aszter napja van.

Alfonz

Germán eredetű név. Jelentése: nemes, készséges, harcra kész.

Stefánia

Latin eredetű, az István férfinévnek a latin Stephanus alakjából képzett női név. Jelentése: virágkoszorú.

1918 (91 éve történt)

Budapesten a felfegyverzett munkások és a katonák tüntetésével kezdetét vette az őszirózsás forradalom.

1821 (188 éve történt)

Megszületett Fjodor Mihajlovics Dosztojevskij orosz író (Bűn és bűnhődés).

1960 (49 éve történt)

Megszületett Diego Armando Maradona argentin focista.

Október 31.

Ma Farkas, Alfonz, Cseke, Kristóf napja van.

Farkas

Régi magyar személynév. Azon ritka eredeti magyar neveink egyike, melyeket nem szorítottak ki a keresztény nevek. A Farkas nevet a középkor óta folyamatosan használják. Jelentése a szó maga.

Cseke

Török, magyar eredetű név, a Csek név származéka. Jelentése: húzó, vivő.

2003. október 31. (6 éve történt)

Takarékossági világnap. A világ takarékpénztárainak 1924-ben tartott első kongresszusán hozott határozat értelmében minden év októberének utolsó munkanapján tartják világszerte.

1517 (492 éve történt)

Luther (született: 1483. 11. 10.) Ágoston-rendi szerzetes, a szász választófejedelemség bibliamagyarázó professzora Wittenbergben közzétett 95 tézisével indította el a reformációt, amely súlyos tudati válságot okozott a nyugati kereszténységben és az egységes egyház evangélikus és katolikus egyházra szakadt. Luther téziseiben elutasította a búcsúcédulák árusítását, elítélte a búcsú gyakorlatát, illetve a búcsúval való visszaéléseket, bírálta a bűnök pénzzel való megváltását. Luthert a pápa kiátkozta és kiközösítette, III. (Bölcs) Frigyes szász választófejedelem védelme alatt élt Wartburgban, ahol 1522-ben lefordította németre az Újszövetséget.

November 1.

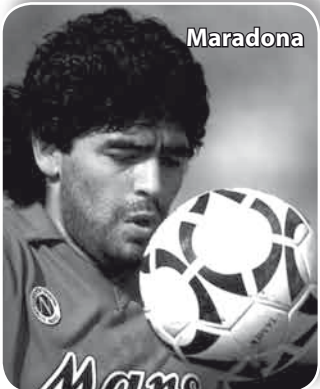
Ma Marianna, Igor, Benigna, Benignusz, Benke napja van.

Marianna

Latin eredetű név, a Mariana névből származhat. Jelentése: Marius családjához tartozó, Szűz Máriaéhoz tartozó. Más magyarázat szerint, a Mária és az Anna összetételének tekintik a legtöbb nyelvben.

Benke

A Benedek és a Benjámín közös becézőjéből önállósult.

Maradona

1801 (208 éve történt)

A szicíliai Cataniában megszületett Vincenzo Bellini, az olasz operairodalom egyik kiemelkedő képviselője. Leggyakrabban játszott műve a Norma című opera.

1845. november 1. (164 éve történt)

Megszületett Sáromberkén Gróf Teleki Sámuel világotutató, az egyik legnagyobb magyar Afrika-kutató. A göttingeni és a berlini egyetemen folytatott gazdasági tanulmányokat, de már akkor is érdekelte a földrajz, a csillagászat és a geológia. 1881-ben országgyűlési képviselőként ismerkedett meg Rudolf trónörökösrel, és a közös vadászatok során kezdett kibontakozni egy afrikai expedícióterve. Egzotikus vadászat és a Kilimandzsáró megmászása volt a cél, de végül a szinte teljesen ismeretlen Kelet-Afrika feltérképezése is szóba jött. A fehér ember nem járta vidékekre Teleki 1886 őszén indult el. A következő évben a Kilimandzsárót és a Kenya-hegyet is megmászta, majd eljutott a Baringo-tóig. Onnan továbbhaladva két újabb tavat fedezett fel a következő tavasszal, melyeket Rudolf-, valamint Stefánia-tónak nevezett el. Útitársa, Höhnel Lajos pedig a Teleki-vulkán nevet adta a Rudolf-tó közelében lévő tűzhányónak. Teleki 1889-ben tért vissza Magyarországra, kutatómunkájával jelentősen gyarapítva az emberiség Afrikára vonatkozó konkrét ismereteit. Teleki 1894-ben az MTA tagja lett, és 71 éves korában, 1916-ban halt meg.

November 2.

Ma Achilles, Viktor, Tóbiás, Bató, Bogdán, Viktória napja van.

Tóbiás

Héber, latin eredetű név. Jelentése: Jahve jó.

Viktória

Latin eredetű név, a rómaiaknál a győzelem istenszónyának a neve. Jelentése: győzelem.

1766 (243 éve történt)

Az észak-csehországi Trebnitzben megszületett Joseph Wenzel Radetzky gróf, osztrák tábornagy, akinek custozai győzelme hírére id. Johann Strauss a Radetzky-induló című szerzeményt komponálta.

1892. november 2. (117 éve történt)

Apatinban megszületett Ábrahám Pál zeneszerző, karmester. Operettjeit (Hawaii rózsája, Bál a Savoyban, Viktória) Magyarországon kívül Berlinben és Bécsben is bemutatták. Tizenhárom zenés darabot, valamint több mint 30 film zenéjét köszönhetjük neki.

November 3.

Malakiás

Héber eredetű név. Jelentései: angyal, Isten követe, küldöttje, küldöttem, hírnököm.

Szilvia

Latin eredetű név, a Szilviusz férfinév női párja. Jelentése: erdő, erdei.

1936. november 3. (73 éve történt)

Meghalt Kosztolányi Dezső költő, író, publicista, a Nyugat egyik szerzője. 1885. március 29-én (virágvasárnap) született Szabadkán, Kosztolányi Árpád tanár, iskolaigazgató és Brenner Eulália gyermekeként. Legismertebb művei: A szegény kisgyermek panaszai (versciklus), Nero, a véres költő, Édes Anna, Pacsirta (regények).

1801 (208 éve történt)

Megszületett Karl Baedeker német könyvkiadó, az útikönyv műfaj megalkotója.

November 4.

Ma Károly, Mózes, Karola, Karolina, Sarolta, Lina, Vitális, Berill, Életke, János, Nina, Oguz napja van.

Életke

Magyar eredetű név, újabb keletű, az élet közszóból. Jelentése a szó maga.

Oguz

Régi magyar személynév, Ótörök törzsnévből származik. Jelentése: nyíl.

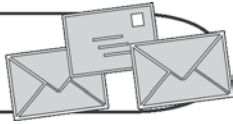
1923. november 4. (86 éve történt)

Howard Carter megtalálta Tutankhamon sírkamráját Egyiptomban.

1939 (70 éve történt)

Albert Einstein német fizikus levelet küldött Roosevelt elnöknek, amelyben felhívta az Amerikai Egyesült Államok kormányának figyelmét az atombomba kifejlesztésének lehetőségére, mert azt hitte, hogy német tudósok dolgoznak egy ilyen bombán.

MIZUJS?

Versenyen voltunk

Mióta felsős lettem, több versenyen voltam. Legutóbb Adán a Szarvas Gábor Nyelvművelő Napok vetélkedőjén. Az utóbbi években a mi iskolánkból is részt vesznek a hetedikesek. Az idén ránk került a sor. Osztálytársnőmmel, Evelinnel már hetekkel korábban elkezdtünk gyakorolni. Különböző feladatokat oldottunk meg, áttanulmányoztuk a nyelvtan minden szabályát. A magyartanárnőnkkel utaztunk Adára. A könyvtárban volt a gyülekező. Amikor mindenki megérkezett, átmentünk az iskolába, hogy megoldjuk a tesztet. Az írásbeli után ebédeltünk, aztán egy kicsit szétnéztünk a városban, majd a színházterembe mentünk. Itt volt a döntő, amelyen a 15 legjobb tesztíró mérhette össze tudását szóban. Linivel a nézőtérre ülve, kabalákat szorongatva, izgatottan vártuk, hogy szólítanak-e bennünket. Sajnos nem sikerült a döntőbe jutni. Nagyon sajnálom, hogy nem voltam ügyesebb egy kicsit. Azért örülök, hogy ott voltam, és remélem, egy következő hasonló versenyen többet tudok felmutatni.

Dudás Dominika, 7. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Nyári élményem

A nyári szünidő egy részét a tengerparton, Šoltán töltöttem. Amint megérkeztünk, ebédet kaptunk, majd kipakoltuk a ruháinkat. Azon a héten sokat úsztunk és kirándultunk. Voltunk Grohotében, Supetarban és sétáltunk Rogačon is. A szép grohotei templomkertben sokat fényképeztem. Supetarnál a tenger sokkal melegebb, mint Rogačnál és van két hatalmas vízi csúszda is. A meredekebb nagyon ijesztő. Mindennap figyeltem a tenger gazdag élővilágát. Sok rákot és halat láttam. Az idő gyorsan eltelt, indulni kellett hazá. A szüleim már nagyon vártak.

Tápai Ramóna, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Szeretem a táncot

Már másfél éve járok klasszikus táncra falunk művelődési egyesületébe. Van egy 25 fős csapat, 18 lány és 7 fiú. Művészeti vezetőnk, Barbara mindent megtesz azért, hogy mindannyian a legjobbat hozzuk ki magunkból. Csoportunkhoz, melynek neve Korona táncegyüttes, nemrég csatlakoztak új tagok. Összetartunk, figyelünk egymásra. Próbáink általában vidám hangulatban telnek, de azért odafigyelünk tanárnőnk szavaira. Hetente három-négy próbánk van. Mivel nem mindenki táncol ugyanabban a formációban, nem kell mindig az egész csoportnak jelen lennie. Szombatonként a próbák lépésgyakorlásból és a régebbi koreográfiák ismétléséből állnak, hogy az új tagok is megtanulhassák a lépéseket. Tanulunk sztenderd és latin-amerikai táncokat, illetve tangót, szettepet, angol- és bécsi keringőt, szambát, rumbát, mambót, csacsacsát. Mindegyik táncstílust szeretem, kedvencem mégis a mambó. A koreográfiák gyakorlása közben új lépéseket és emeléseket is tanulunk. Egyes elemek nehezebbek, de bizonyos idő múlva mindig sikerül elsajátítani. Műsorainkat több koreográfiából állítjuk össze. Már többször felléptünk Csantavéren, de néhányszor vendégeskedtünk a környező falvakban is. Táncvilágbjaink biztosan nem leszek, de egyelőre még nem szeretném abbahagyni a táncot, mert nagyon szeretem.

Gábor Emese, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A Caritas szereztetszolgálat képzőművészeti pályázatát hirdetett Így segíték nagyszüleimnek címmel az alsósok részére. Alkotásom díjazott lett. Az ajándécsomagban az oklevél mellett sok szép dolog is megbújt. A kiállítást a Galéria Szálloda halljában rendezték meg. Több osztálytársam munkája is látható volt. – **Tóth Johanna, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

Fekete István Vuk című regényét kaptuk néhány héttel ezelőtt elolvasásra. Egy tanuló kivételével az osztály minden tanulója elolvasta. A múlt héten dolgoztuk fel. Az első órán csoportokat alakítottunk, és a kisorsolt regényrészhez rajzot kellett készítenünk. A második órán pedig kérdéseket kaptunk, melyekre írásban kellett válaszolnunk. Így a tanító néni meggyőződhetett arról, hogy mindannyian elolvastuk-e. A rajzok a tanteremünk pannójára kerülnek majd. – **Pap Iván, Vukov Johanna, Imamović Inesz, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

NEVEM: Komáromi Gabriella.
BECENEVEM: Gabi.
CÍMEM: 24430 Ada, Petar Kočić u. 1.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b osztály.

KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, szerb, zene, történelem, rajz.
AMI NEHEZEN MEGY: Angol, földrajz.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Antal Melinda, Horvát Valéria.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC SZÍNÉSZEIM: Bud Spencer, Eddie Murphy.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? A Charlie angyaliban.

MIÉRT? Mert izgalmas szerepet játszánék.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Ősz.
KEDVENC KÖNYVEM: Tom Sawyer kalandjai.
KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Tom Sawyer.
KEDVENC ITALOM, ÉTELEM: Pizza, Coca-Cola.
KEDVENC ÁLLATOM: Cica.
A NEVE: Maffia, Pihe.
HAJAM SZÍNE: Szőke.
KEDVENC SZÍNEIM: Sárga, kék, fehér, piros, fekete.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.
KEDVENC DALAIM: Mind.

JÓ TULAJDONSÁGAIM: Szorgalmas, okos, adakozó.
ROSSZ TULAJDONSÁGAIM: Kicsit nagyszájú.
SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Titok, és semmi közöttök hozzá!
SZEMEM SZÍNE: Zöld.
KEDVENC BARÁTAIM, BARÁTNŐIM: Ági, Andi, Csilla, Bella, Petra, Anett, Juli, Viki, Cece, Iván, Saci, Tyutyu.
KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Szoknya, rövidujjú pólók.
KEDVENC ÉDESSÉGEIM: Fagyi, csoki, cukorka.
KEDVENC SPORTOM: Futás.

NEVEM: Balog Réka.
CÍMEM: 24430 Ada, Sava Kovačević u. 44.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c osztály.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Molnár Edit.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Német, magyar, torna, történelem.
KEDVENC TANÁRAIM: Ambrus Erika, Máriás Valéria, Solymosi Éva.
AMI NEHEZEN MEGY: Matematika, földrajz.
LEGÉRDEKESEBB ÓRÁINK: Rajz, német, angol.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALOM: Spagetti, palacsinta, Coca-Cola.
KEDVENC ÉDESSÉGEIM: Plazma keksz, epres csokoládé.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Kávé, rántotta, kifli.

KEDVENC ÜNNEPEIM: Karácsony, újév.
KEDVENC SZÍNÉSZNŐM: Oroszlán Szonja.
KEDVENC FILMEM: Helyszínelők.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? Mindegyikben.
KEDVENC ÉNEKESEIM: Rihanna, Lady Gaga.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tokio Hotel.
KEDVENC DALOM: Umbrella.
KEDVENC KÖNYVEM: Robinson Crusoe.
KEDVENC FŐHŐSÖM: Péntek.
HOBBIM: Kerékpározás.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.
KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya, macska.
SZIMPÁTIÁM: Nincs.
LEGKEDVESEBB BARÁTNŐIM: Vámos Ramóna, Bács Bernadett, Bács Ágnes, Narancsik Helén.

NEVEM: Kitli Sándor.
CÍMEM: 24430 Ada, Varga József u. 19.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b osztály.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Zene, torna, magyar.
AMI NEHEZEN MEGY: Olyan nincs.
KEDVENC TANÁROM: Máriás Valéria.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? Az X manban.
MIÉRT JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? Azért, mert izgalmas.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.

KEDVENC KÖNYVEM: Tom és Jerry.
KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Jerry.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Spagetti, Coca-Cola.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
KEDVENC ÁLLATOM NEVE: Lizi.
KEDVENC SZÍNEIM: Piros, kék.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.
KEDVENC DALAIM: Mind.
ROSSZ TULAJDONSÁGOM: Sok van.
SZEMEM SZÍNE: Barna.
HAJAM SZÍNE: Barna.
LEGJOBB BARÁTAIM, BARÁTNŐM: Ginder, Viki, Kazinczy, Gömöri.
KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Farmer.
KEDVENC ÉDESSÉGEM: Fagyi.
KEDVENC SPORTOM: Foci.

Az iskola

*Az iskola nagy csoda,
Nagyon sok gyerek jár oda.
Szeretik az iskolát,
De még jobban a tanórát.*

Gajdos Rita, 5. b osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Itt van az ősz

*Vége van a nyárnak,
ősi szelek járnak.*

*A gólyamadarak már
régen messze járnak.*

*A fecskék is útra kelnek
röptükben még legyet nyelnek.*

*Kezdődik az eső, zápor,
fel kell venni a kabátot.*

*A levelek hullanak,
egymás után potyognak.*

Varga Lóránt, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Elkezdődött

*Gondoltad, hogy
Ily gyorsan elmúlnak
Azok a csodás napok,
Mikor együtt úsztunk, kacagtunk?*

*Elkezdődött újra,
Eljött hamar az a pillanat,
Mikor kapuját újra kinyitotta
A József Attila Általános Iskola.*

Molnár Mária, 8. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Az én iskolám

A bácsföldvári általános iskolába járok.

A neve Svetozar Marković. A házunktól egy kicsit messze van. Az iskola nagy és tágas. Az udvara hatalmas. Focipályája és füves területe is van, meg két kapuja. Így, ha valaki a másik utcában lakik, nem kell kerülnie, bejöhét a hátsó kapun. Az iskola egyemeletes. A sok tanteremben rengeteg tanuló elfér. A folyosók hosszúak. A tornateremben jókat lehet tornáznia. Sajnos sokan firkálják a falait, padjait, és így csúfítják. Ha ez nem lenne, akkor szebben nézne ki.

Azért szeretem ezt az iskolát, mert itt tanultam meg az első betűket, és azóta is itt bővítem a tudásomat.

Rózsa Lilla, 5. osztály, Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár

Egyszer puskáztam...

Az ötödik osztály végén kaptunk néhány hatodikos könyvet. Nyár végén belelapozgattam a történelemlapokba, s eszembe jutott, hogy egyszer puskáztam.

Ez úgy történt, hogy a tanárnő megadta a kérdéseket, de nagyon nehezek voltak. Egész nap csak az ellenőrzőre készültem, mégis úgy éreztem, ez most nem fog sikerülni. Így hát arra a döntésre jutottam, hogy puskát fogok írni. No, aztán jó apró betűkkel írtam, nehéz volt elolvasni. Történelemóra előtt mindenki nagyon félt. Órán Kriszti ült előttem, és a könyvét kivettük a táskájából. Leírtuk a pontos választ. Utána mindenki tőlünk kérdezte. Mi meg, amit tudtunk, azt mondtuk. De azért féltünk is, nehogy lebukjunk. Továbbra is puskáztunk, és másoknak is segítettünk. Mikor készek lettünk, még párszor átnéztük, majd beadtuk az ellenőrzőt. Jaj, nagyon féltünk, nem tudtuk, észre vett-e minket a tanárnő, és hányast kapunk. Szerencsére a tanárnő nem vett semmit észre, és végül ötöst kaptunk.

Nekem azért jaj, az iskola, mert sok a tanulnivaló, és sok az ellenőrző.

Bodza Melánia, 6. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Reggeli zűrzavar nálunk

Minden reggel ugyanúgy kezdődik. Mindenki egyszerre akar bejutni oda, ahová a király is gyalog jár. Négy személy egy kis fürdőszobában, szerintem ez egy kicsit sok.

Először is a csörgőóra kéne, hogy ébressze anyut és aput. Csakhogy épp az a helyzet, hogy erre a hangra kizárólag édesanyám tud felébredni. Ő kelti édesapámat. Ezután összefognak, és közös erővel próbálják felkelteni az én drága testvéreimet. Ugyanis őt sem könnyű kizargatni az álmából, csakúgy, mint engem. Ez a kis zűrzavar időbelileg elég jól elhúzódik. Anyukám kétségbeesetten gondol arra, hogy én még mindig nagyokat horkolok, és ha nem kelt fel azonnal, el fogok késni az iskolából. Na, nagy nehezen felébredtem. Rohannék a fürdőszobába, ha apukám nem pont akkor mosná a fogát. Most arra kényyszerülök, hogy visszazaladjak a szobámba felöltözni. Végül én is elvégezek magamon minden tisztálkodási tevékenységet. Ekkor következhet a kakaó, illetve kávé elfogyasztása. Ezután három pusztit adok és kapok. Most már indulhatunk az iskolába.

Megnyugtatósként a kedves olvasó számára, ilyen reggel, ahogyan most a sorokba véstem, csak ritkán, hangsúlyozom, nagyon ritkán történik nálunk. Azt hiszem, minden fontos pillanatot leírtam, ami egy hétköznapi reggelen megtörténik nálunk. Ugye számokra is ismerős mindez?

Dudás György, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

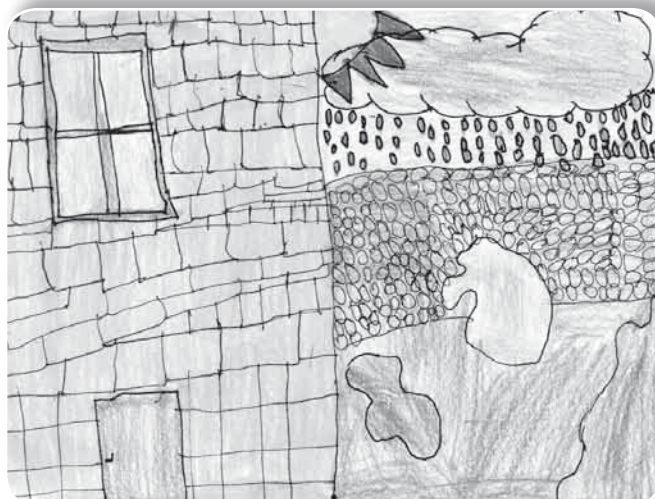
Délutáni házikészítés

Mint minden hétköznapi délután, szerdán is hazaértem az iskolából, majd hozzáfogtam a házi feladat készítéséhez.

Hét óram volt. Ezért éhes voltam, és nagyon fáradt. Megebédeltam, majd odaültem az íróasztalomhoz a töröknyelv elé. Elkezdtem olvasni. Minél jobban próbáltam figyelni, annál jobban elálmosodtam. Elhatároztam, hogy lepihenek egy órára. Mikor feleltem, újult erővel ismét hozzáfogtam a munkához. Néhány leckét megtanultam. Úgy gondoltam, hogy most már kell egy kis szórakozás. Bekapcsoltam a számítógépet, és neteztem. Mivel sok ismerősöm ugyanebben az időpontban volt bent, csevegtem velük. Mikor az órára pillantottam, láttam, hogy a mutató pont a négyesen van. Gyorsan, kapkodva elkezdtem készülni, pakolni, mert koncertem volt a zeneiskolában. A fellépés jól sikerült, csak sok idő telt el ott. Mikor hazaértem, már este volt. Ekkor kezdődött a kedvenc sorozatom, amit semmiképp sem hagyhattam ki. Mire észbe kaptam, későre járt az idő. A szüleim még nézték a tévét, de már lefekvéshez készülődtek. Ekkor jutott eszembe, hogy másnap törölből ellenőrző, földrajzból felelés, és az angol szavakat sem tanultam meg. Kétségbeestem. Amit tudtam, bepakoltam a táskába. A többi dolgot pedig egy helyre raktam, majd elkezdtem olvasni. Nagyon késő volt már, mire befejeztem a tanulást.

Csütörtökön nagy szerencsém volt, ugyanis föciből nem feleltem, angolból a tanárnő nem kérte a szavakat, a történelem-ellenőrző anyagát pedig sikerült megtanulnom, igaz, későn. Ebből az esetből azt a tanulságot vontam le, hogy ezentúl soha semmit nem hagyok az utolsó pillanatra.

Molnár Zsanett, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Molnár Andor szabadkai tanuló rajza

Az osztályban huszonhárman vagyunk

Iskolába kell mennem? Ez az! Ez az? Ilyet csak akkor mondanék, ha elsős lennék.

Ivan Goran Kovačić Általános Iskola, olvasható a tanári bejáratnál. De nekünk a másik kaput kell használnunk (kivéve, ha elkísér valaki). Itt az elég kicsi udvarunk köszönt, ahol mégis ötszáz diák rohangál. Az én osztályom a második emeleten található, így nap mint nap meg kell másznom a lépcsőhegyeket. Vége a terem előtt állok!

– Ha-ha-ha! – hallom kintről.

Benyitok. Egy pillanatra mindenki megszeppen. Azt hitték, hogy tanár érkezett. Mikor meglátnak, megnyugodnak, és megy tovább a rendetlenkedés. Ledobom gyorsan a táskám, és én is beszállok a csinytevészekbe.

Mindenkinek vonalzó van a kezében. A cél, hogy jó nagyot csapjunk valakire.

– Aú! – kiált fel Fanni.

Ő egy duci lány, hosszú barna haj lóg a kobakjáról, és könnyen meg lehet sérteni. Az egyik leggyakoribb áldozat. Minden fiú jót hahotázik, aztán fut, mert támadnak a lányok. Vikinek a legveszélyesebb fegyvere a csiklandozás. Az igen magas nőszemély sűrűn felidegesít, mert ok nélkül is rám támad.

– Ricsit elkapták! – üvölt Attila, a szemüveges kölyök.

Kétségbeesetten próbálunk rajta segíteni. Ekkor Ádám elordítja magát:

– Jön a magyar!!!

Az összes tanuló a helyére siet. Ádám nagyot nevet:

– Hogy bevettétek!

Beni kinéz a kulcslyukon, miközben már folytatódik a harc.

– Most tényleg jön! – figyelmeztet bennünket az alacsony termetű fiú.

Ismét helyet foglal a huszonhárom gyermek. És valóban betoppan a magyartanárnő. Az éppen ügyeletes hetes jelent, majd megkezdődik az óra. Szébi, a padtársam ez idő alatt sem hagyja abba a viccelődést. Sok badarságot mond, amivel kacagásra készíti az osztályt, sőt a tanárnőt is.

Ez hát a mi osztályunk. Szeretünk együtt lenni, csak jobban örülnénk, ha nem ezen a helyen kellene találkozoznunk.

Szkocsovszki Zsolt, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Padtársam

*Padtársam neve Attila,
sokat kacsingat a lányokra.
Szereti a lakomát,
az itókát, a vacsorát.
Kedvenc étele a kolbász,
az évésben mindig ász.
Sokat tanul, nem lazsál,
a munkában is helytáll.
Haja színe barna,
a bajsza pedig tarka.*

Bencze Vujić Lehel, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A padtársam

*Csuda jó a történelemóra,
mondja padtársam, Bea.
Hogyha segít a leckében,
járok is a kedvében.
Ha neveti korgó gyomrát,
megfelezem vele az uzsonnát.*

*Csuda jó a történelemóra,
mondja padtársam, Bea.
Megszépíti a történelemórát,
s nem hordja fenn az orrát.
Engedi, hogy a füzetét lássam,
örülök, hogy ő a padtársam!*

Miklós Henrik, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Röhög az egész osztály

Ákár hiszitek, akár nem, a legviccesebb óránk egy biológiaóra volt. Ehhez tudni kell, hogy a tanárnő nagyon szigorú, és ezért az ő óráin meg sem merünk szólalni.

Hát egy ilyen biológiaórán a tanárnő belépett az osztályba, siri csend lett. Minden órát feleléssel szoktunk kezdeni. Mindenki jelentkezett, kivéve egy diákot.

A tanárnő éppen őt szólította fel.

– Mi a szár? – kérdezte a tanárnő.

– Egy hosszú cső? – mondta bizonytalanul a diák.

Ekkor majdnem kitért a nevetés, de visszafojtottuk, mert ki tudja, mi fog történni. A felelés után jöhetett az új anyaggrész. A tanárnő azt mondta:

– A szár lehet cserje, bokor vagy turo...
Erre fölharsant a vad nevetés, és csodák csodájára a tanárnő is nevetett.

Volt néhány vakmerő gyerek, akik azt kérdezték:

– A turo?

– Mi van a túróval?

De mi még jobban röhögünk.

Így telt el a legérdekesebb óránk. Még ma is nevetnénk, ha nem csöngették volna ki.

Hubai Dóra, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Mi leszek, ha nagy leszek...

Hatodik osztályos tanuló vagyok. Még másfél év, és el kell döntenem, milyen szakmát választok. Sokat gondolkodtam rajta, hogy mi legyen belőlem. Jó döntést szeretnék hozni, de ehhez ismernem kell önmagam, hogy tudjam, mihez van tehetségem, és mit szeretnék csinálni.

Az óvodában katona akartam lenni. A katonának csillogó-villogó egyenruhája van, komoly fegyvere. Őt mindenki szereti, mert erős, bátor és védi a hazát. Azután megnéztem egy háborús filmet. A rossz katonákról szólt. Szörnyű mérszárlást vittek végbe, kínozták az embereket, hullák hevertek mindenhol. Többé nem akartam katona lenni. Négy évvel ezelőtt a szüleim beírtak az úszóiskolába. Eleinte nem volt hozzá kedvem, mert hideg volt a víz, és sok volt az idegen gyerek. Nem akartak szóbaállni velem, és ez rosszul esett. Az edzőm viszont sokat foglalkozott velem, és mindent megmagyarázott. Múltak a hónapok, az évek. Ez alatt az idő alatt sok edzőm volt, de a mostani a legjobb. Ő a példaképem. Jókedvű, nyugodt ember. Türelmesen tanít bennünket, egy dolgot többször is elmagyaráz, ha kell. Sok dicséretet kapunk tőle, de nagyon mérges is tud lenni, ha látja rajtunk, hogy lusták vagyunk. Ilyenkor ezt mondja:

– Ha így akarjátok folytatni, jobb lesz, ha hazamentek!

Nagyon szereti a munkáját, kitűnő edző. Ezért határoztam el, hogy a példáját követem. A középiskola után szeretném befejezni a testnevelési egyetemem. Mivel az angol nyelvet is kedvelem, összekötém a két dolgot. Idővel úszóedző szeretnék lenni külföldön. Nehéz út áll előttem, de megjárható.

A pályaválasztás komoly dolog, mert nagyon kell szeretni azt, amit csinálunk. Jó szakember csak az lehet, aki örömmel végzi a munkáját.

Jaramazović Martin, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Jónás Dániel szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Kabalám

Most a kabala kulcstartómról mesélek el egy-két estet, mikor szerencsét hozott nekem.

Az én kabala kulcstartóm egy kis szörnyike. Barna a bőre és vöröses a haja színe, igazi rockerbennszülött. Egyszer nagyon kellett az ötös biológiából, hogy év végére ötösöm legyen. Egy nehéz ellenőrzőt kellett megírnom. Egész éjjel nyomkodtam szörnyikém szemét, ami bevörösödött, és ez kellett ahhoz, hogy segítsen. Eljött az ellenőrző ideje, és én pánikba estem, abszolút hülyeségeket írtam. Másnapra a tanárnő kijavította az ellenőrzőt, és csodák csodájára, ötöst kaptam. Elégedetten pislogtam, és el nem tudtam hinni, hogy ilyen szerencse ért, pedig össze-vissza írtam. Egy másik alkalommal mentem az utcán, és csak úgy unalomból nyomkodtam a kabalám szemét. Egyszer csak megláttam egy fénylő papírdarabot. Reméltem, hogy valami érdekes dolog. Mikor odaértem, jobban szemügyre vettem, hát egy ezer dináros bankó lobbogott a bokor tetején, mint egy zászló. Megsajnáltam szegénykét, és hazavettem megszáritani, mert csurom víz volt. Anyukám megörült a felfedezésemnek, és rögtön a radiátorra tette. Miután megszáradt, a pénztárcájába tettük, és szépen betakargattuk.

Ez az én kabalám ötösöket hoz a házhoz, és ezer dinárosokat ment meg a hidegtől.

Novák Attila, 7. osztály, Sonja Marinković iskola, Szabadka

Itt az idő, tanulni kell!

*Figyelem, figyelem!
Itt az idő, tanulni kell!
Rég elmúlt már szeptember
Itt az idő, tanulni kell!*

*Gyertek hát gyerekek,
Elő a könyvet, füzetet,
S melegítsétek a székeket!*

*Itt az idő, tanulni kell!
Gyűjtsetek szép emléket,
Ötösöket minél többet,
Így fejezzétek be az évet!*

Lakatos Szanya, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A világűr

*A kozmosz olyan,
olyan komolytalan.
Némely bolygó
hideg, a másik forró,
a csodálatos Föld, ó...
a Föld az pont jó.*

*A nagyok egyike a Jupiter
az egyszerűen szuper!
A növésben követi a Szaturnusz,
siet utánuk az Uránusz.
Na meg a Neptunusz,
háromszor nagyobb, mint a Vénusz.*

*A Nap a legforróbb,
a Mars a legapróbb.
A versemnek vége,
ez a befejező része.
Jut eszembe a Merkúr,
ahol a kismalac is túr.*

Pátrik Arnold, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Ma majdnem minden az iskoláról szól. De véletlenül sem unalmas, egyhangú történetek következnek itt a Rügyfakadásban. Azért nem, mert ti a diákélet izgalmait, örömeit s gyakran még a kudarcot is úgy tudjátok tálalni, hogy mosolyra derítetek, nevetésre ingerlitek az olvasót. Ehhez elég egy váratlan nyelvi fordulat, egy találó jelző, még a legközömbösebb szó (túró) is nevetést robbanthat ki, ha megfelelő helyen, megfelelő időben, megfelelő személy szájából hangzik el. S akkor még nem is említettem azokat a tehetséges szerzőket, akik a komikus helyzetek adta lehetőségekkel élnek („Rohannék a fűrdőszobába, ha apukám nem pont akkor mosná a fogát...”, „- Jön a magyar! - Az összes tanuló a helyére siet. Ádám nagyot nevet: - Hogy bevettétek! - Beni kinéz a kulcslyukon, miközben már folytatódik a harc. - Most tényleg jön!”)

Minden jó, ha a vége jó! Illik azokra az írásokra, melyeknek szerzője csattanóval zárja a fogalmazását. („Ez az én kabalám ötösöket hoz a házhoz, és 1000 dinárosokat ment meg a hidegtől.”, „Még ma is nevetnének, ha nem csengettek volna ki.”)

Ezekután jó hangulatban köszönöm meg a héten küldött munkákat is a következőknek:

Bácskertes: Dienes Blanka, Guzsvány Henrik, Marásek Edina, Molnár Mária (3 írás), Séri Szabolcs, Sztítás Anita, Tadián Zsolt és Ujlakas Stefánia;

Orom: Dalcsik Vanessa, Gulyás Réka, Kovács Erna és Nyilas Áron;

Szabadka, Jovan Jovanovaić Zmaj iskola: Besnyi Botond, Imamović Inesz és Pivárčsik Nikó.

A fentiek azt is bizonyítják, hogy könnyebb a munka, ha jókedvvel végezzük.

Tomán Mária

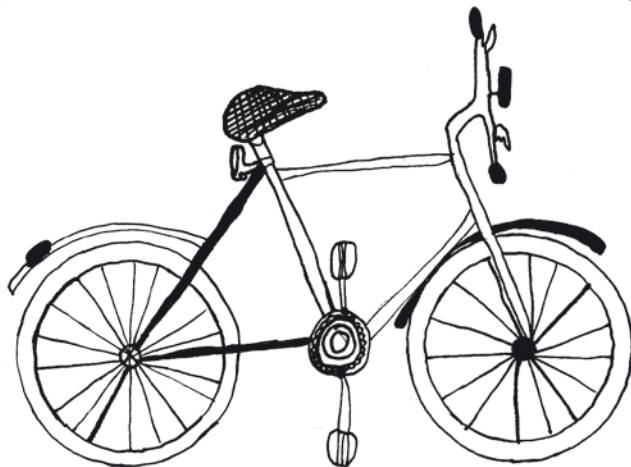
Jaj, az iskola!

Amikor megkaptuk az órarendet, megláttam a zenét. A tavalyi iskolaévré gondoltam: hármas, négyes, ötös. Hm...

Igazából nekem csak a furulyázás ment nehezebben. Ezért kaptam ilyen jegyeket. A második félév elején (mert akkor furulyáztunk legtöbbit) többit gyakoroltam a zenét, mint bármely más tantárgyat. Pechemre csak népdalokat furulyáztunk. Ezeket én kevésbé kedvelem. Persze hogy igyekeztem, de amikor rám került a sor, mindig pánikba estem. Az ujjaim begörcsösödtek, és „a saját fejük után jártak”. A lélegzetem is el-elakadozott. Egyre gyakrabban pillantottam a karórára. Az idő mindig nagyon lassan múlt. Amikor vége lett az órának, nagyon megkönnyebbültem.

Remélem, ebben a tanévben már felszabadultabb leszek, és nem félek majd a zeneórától.

Gephárt Enikő, 6. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Guzsvány Szilvia bácskertes tanuló rajza

MENŐ FEJEK

Svédasztal – őszi/téli napokra

A forgalmazók kínálatait nem szabad kihagyni a moziban, de a DVD-változat is rátok vár – Újabb animációs alkotások, fiatalokról szóló történetek és James Cameron, a nagy visszatérő látványos filmje, az Avatar a kék bőrű és három méter magas na'vikról, akik a Pandora bolygó lakói...

Agyártó cégek és a rendezők folytatják, nincs megállás. Az őszi/téli filmkínálat egyenesen pompázatos! Az álomgyárban minden műfajba belekóstolnak most is. Íme a várható filmek listája, teljességre nem törekedhettünk, csupán azokról az alkotásokról szólunk, amelyek megérdemlik a figyelmeteket. Lássuk hát azt a svédasztalt!

Wes Anderson rendezte a *The Fantastic Mr. Fox* című animációs kalandfilmet. Eredeti hangok: Meryl Streep, George Clooney, Michael Gambon, Boll Murray. A Roald Dahl regény alapján készült filmben három farmer összefog egy rókcasalád ellen, miután megelégedik, hogy a familia feje, Mr. Fox mindig tőlük zsákmányol. Megyünk tovább! Betty Thomas munkája az *Alvin and the Chipmunks: The Squeakquel* (még nincs magyar címe) című vígjáték. Szereplők: Jason Lee, David Cross, Zachary Levi. David elküldi a suliba a három mókust, Alvint, Simont és Theodore-t. Ők hárman nehezen boldogulnak a padokban, az igazi gyerekek között nehéz helytállni. Várjuk az *Astro boy* című animációt is. David Bowery a rendező. Eredeti hangok: Freddie Highmore, Nicholas Cage, Kristen Bell, Samuel L. Jackson, Charlize Theron. *Astro boy* egy fiatal robot elképesztő képességekkel, akit egy briliáns tudós teremtett saját elvesztett gyermeke képére. Miután a robotfiú mégsem elégti ki a gyászoló apa elvárásait, *Astro boy* egy hosszú és kalandokban gazdag utazásra indul. A francia Luc Besson rendezte az *Arthur: Maltazar bosszúja* című alkotást. Szereplők:

Freddie Highmore, Mia Farrow, Robert Stanton. Ez az *Arthur és a villangók* című (nagy részt) animációs mesefilmjének folytatása. Az első részben Arthur egy csodás átjáró segítségével átkerült a villangók világába, ahol hőstetteket végrehajtva megmentette őket a gonosz Maltazártól, és elnyerte a szépségesen pisze orrú Selenia hercegnő szívét. Ezután hazatért. De most hírül vette, hogy Maltazár bosszút tervez. Őt csak Arthur állíthatja meg. Nagy dobásnak ígérkezik a Karácsonyi ének (*A Christmas Carol*) című sztori Robert Zemeckis rendezésében. Szereplők: Jim Carrey, Gary Oldman, Colin Firth. *Scrooge*, a szőrösszívű, kapzsi vénember utálja a karácsonyt, ennek megfelelően ezen a napon meg is bánt mindenkit, akit csak tud. Amikor aztán este egyedül hazatér, megjelenik neki halott üzletfele, aki bejelent három további szellemet. Charles Dickens klasszikus műve, a Karácsonyi ének már számos feldolgozást megért az 1843-as megjelenése óta, de 3D-ben most látható először. *Spike Jonze* különös világba vezet el bennünket az *Ahol a vadak várnak* című filmje segítségével. Szereplők: Max Records, Catherine Keener, Mark Ruffalo. A Maurice

Sendak híres gyermekkönyvéből készült filmben az engedetlen kisfiút, Maxet vacsora nélkül küldik ágyba szülei. A srác ezért kitalál egy saját világot, melyet hatalmas szörnyök lények laknak, akik őt és egyedül őt teszik meg uralkodójuknak.

Az *Avatar*at várjuk a legnagyobb türelmetlenséggel. James Cameron újra a felvevőgép mögé állt. Olyan színészeket szerepeltet filmjében, mint Sam Worthington, Sigourney Weaver, Giovanni Ribisi és mások. A Pandora bolygón vagyunk, lakói a na'vi népek. Hozzájuk érkezik Jake, akit felvillanyoz az új világ meghódítása. Az *Avatar* az élőszereplős 3D-filmek – nos, kicsit már elcsépezt ezt újra és újra leírni – generációját képviseli. Cameron egyébként tizennégy éve (!), a *Titanic* óta nem rendezett filmet, állítólag azóta ült az *Avatar* ötletén. A bemutatót az egész filmszakma tükön ülve várja. Még néhány filmcím a kínálatból: *Sherlock Holmes*, *Poligamy*, *Komfortos mennyország*, *Armored*, *The Box*, *Amelia*, *Vakító fehérség*, *A csúf igazság*, *Splice*, *Alkonyat – Újhold*, *Páros mellékhatás*, 2012, *Hasonmás*, *Vén csontok* stb.

B. Z.

Kilátás

Az ingatlanügynök egy lakást mutat egy házaspárnak. A feleség megkérdezi:

– Megmutatná, milyen innen a kilátás? A hirdetésben az állt, hogy gyönyörű a panoráma.

Az ügynök széthúzza a függönyöket, mire a férj elégedetlenül felkiált:

– Hol van itt a kilátás? Azok a hegyek teljesen eltakarják!

Akadály

– Ide figyeljen! – mondja a lusta Padlizsánnak a munkaközvetítő. – Már vagy tizenöt építkezést ajánlottam magának, de sehol sem kezdett dolgozni. Mi ennek az oka?

– Hát hogy kezdtem volna, ha egyszer mindenütt az volt kiírva, hogy „belépni tilos”?

Légzés

– Na, hogy érzi magát ma? – kérdezi az orvos a betegét.

– Köszönöm, doktor úr, egész tűrhetően. Most már csak a légzéssel van bajom.

– Ne aggódjon, hamarosan azt is megszüntetjük.

Tükör

A parasztgazda a kocsmából hazafelé jövet elesik, és rettenetesen összetöri magát. Amikor hazaér, odaáll a tükör elé, és elkezd sopánkodni.

– Jaj nekem, jaj! Most aztán rémesen nézek ki.

Erre megszólal a felesége:

– Ne sajnáld magad, hiszen te csak akkor látod az arcod, amikor a tükörbe nézel. De mit szóljak én, aki egész álló nap látlak?

Közlekedj okosan!

Az egyirányú utcában a forgalommal szemben halad az egyik személygépkocsi. A közlekedési rendőr megállítja, és nagy mérgesen elindul a sofőr felé. Akkor észreveszi, hogy a főkapitány ül a volánnál. Tiszteleg, és még mindig mérges arckifejezéssel megjegyzi:

– Mit szól, főkapitány úr? Már megint rosszult rakták ki ezeket az ostoba táblákat.

Cipő

– Elnézést, kisasszony, hogy ilyen gyengén táncolok. A cipőm nagyon nyomja a lábam – szabadkozik az ügyetlen kezdő a tánciskolában.

– Nemcsak az önét, uram: gyakran az enyémet is.

Latin

– Régen láttam a férjed, Gizikém.

– Éjjel-nappal latinul tanul a szerencsétlen.

– Latinul? Ugyan már, miért?

– Mert a jövő hónapban Latin-Amerikába helyezi át a minisztérium.

Ügyvédi fogás

Két ügyvéd bemegy egy étterembe, leülnek, kérnek egy-egy pohár vizet, majd kinyitják az aktatáskájukat, elővesznek egy-egy szendvicset, és már kezdenének beleharapni. A pincér odasiet hozzájuk, és felháborodva így szól:

– De uraim! Ez egy étterem! Itt nem ehetik a saját szendvicüket!

A két jogtudor összenéz, megvonják a vállukat, kicserélik egymás közt a kenyérszeleteket, majd nyugodtan elkezdnek falatozni.

Ebéd

– Ha nem lesz kész mindjárt az ebéd, megyek a vendéglőbe – méltatlankodik a férj.

– Öt percet tudsz még várni? – kiáltja az asszony a konyhából.

– Akkor ehetünk?

– Nem, hanem akkor én is megyek veled.

Az igazság pillanata

A féltékeny feleség egy cetlit talál a férje zsebében, rajta egy telefonszámmal. Felveszi a telefont, beüti a számot, majd köszönés és bemutatkozás nélkül belevisit:

– Mindent tudok!

Mire a válasz a kagylóból:

– Rendben van, de akkor miért tetszett a tudakozót hívni?

Lakáskeresgélés

Egy részeg ember botorkál az utcán, megállítja az első járókelőt:

– Elnézést, nem tudja véletlenül, merre lakik Varga Józsi bácsi?

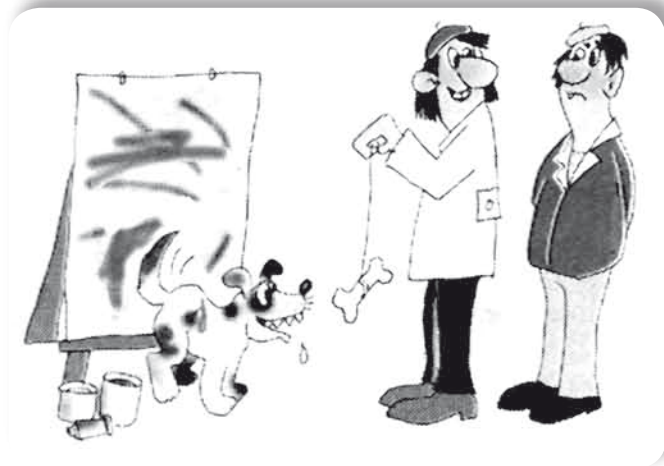
– De hiszen maga az!

– Azt én is tudom, csak azt nem, hogy hol lakom!

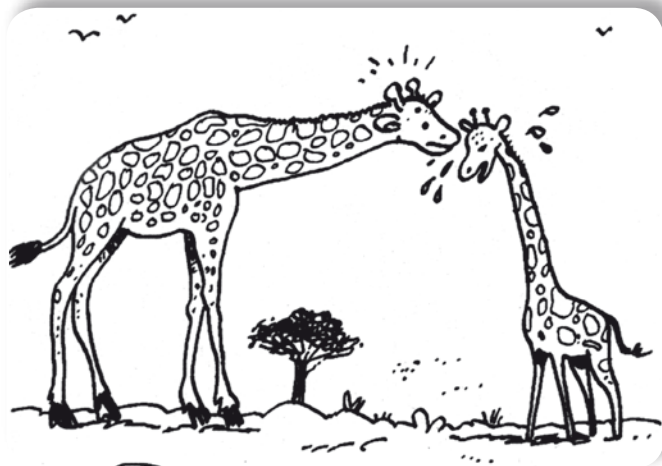
Állati szerencse

Két idős hölgy – aki eddig soha ilyen még nem tett – elhatározza, hogy kimegy a lóversenyre. Az egyik elszánja magát, és föltesz egy kisebb összeget egy lóra. Amikor a paci utolsónak befut, a hölgy megkönnyebülten így szól:

– Még szerencse, hogy veszítettem! Mit kezdenék otthon egy lóval, ha én nyerem meg?

– Tudod, hogy mennyit fizetnek a műgyűjtők egy ilyen modern festményért?

– Azért sírok, mert bújócskánál mindig engem találnak meg elsőnek

„Drága bakter úr..”

Hosszú autósor várakozik a sorompó előtt. Egyre többen dudálnak türelmetlenül. A bakter megunja, kijön a házból, és méltatlankodva odaszól az autósoknak:

– Mit idegeskednek? Hát tehetek én arról, hogy a vonat két órát késik?

Dugókereső

Egy részeg autóst megállít a rendőr, és így szól:

– Szóval, maga megivott egy üveg rumot, és a volán mögé ült?

– Mit tegyek? Elvesztettem az üveg kupakját.

Foszfor

– Egyen minél több halat! – tanácsolja az orvos a betegnek. – A halban sok a foszfor.

– Ugyan már! – pislog a páciens. – Nekem tökéletesen elég, ha meggyógyulok. Nem akarok a sötétben is világitani.

Csak kettesével

– Mit szól hozzá, kedves szomszéd, milyen sok az ikerszülés az utóbbi időben?

– Csodálkozik? Amilyen rossz a közbiztonság, már az újszülött sem mer egyedül a világra jönni.

Elsők

A gyerekek dicsekednek:

– Én első vagyok olvasásban!

– Én meg számolásban.

– Én első vagyok rajzolásban!

– Az semmi! Én csengetés után elsőnek érek az udvarra!...

Türelem

Száztíz éves bácsikát kérdez valaki:

– Mondja, bátyám, hogyan érte meg ezt a szép kort?

A bácsika csöndesen felel:

– Volt türelmem.

Hittérítő

A misszionárius, aki a kannibálokat próbálja megtéríteni, hazamegy szabadságra. A barátai érdeklődnek, hogy nehéz-e a hittérítés.

– Hát elég nehéz – feleli a misszionárius –, de annyit már elértem, hogy pénteken csak halászt esznek.

Zsebes érvelés

– Maga nem tud különbséget tenni az enyém és a tied között? – mennydörög a bíró a tárgyaláson.

– Már hogyan tudnék! – feleli a vádlott. – Máskülönbem nem lopnék.

Olcsó lakásbővítés

Két skót családapa beszélget. Az egyik így dicsekszik a barátjának:

– Képzeld, kibővítettük a lakásunkat!

– Tényleg? És hogyan?

– Lekapartuk a tapétát.

Csodakutya

Fodor bemegy a kávéházba. Ott találja a barátját, amint a kiskutyájával sakkozik.

– Csodálatos kutyád van. Még sakkozni is tud?

– Nehogy azt hidd! Most mattoltam meg ötödször...

Meglepő válasz

Az elmegyógyintézetben azt vizsgálják, hogy melyik ápolat lehetne már hazaengedni. Odaállítják őket egy üres medence szélére, aki beleugrik, marad, aki nem, elbocsátják. Az ápolat sorra beleugranak a medencébe, csak egyikük ácsorog tanács-talanul.

– Miért nem ugrik? – kérdezi az orvos, abban reménykedve, hogy végre gyógyult pácienssel van dolga. A válasz azonban meglepő:

– Mert... nem tudok úszni.

Ravasz medvék

Arisztid fölkeresi Edömér gróft, a híres vadászt.

– Kedves Edömér bátyám, én nagyon szeretnék medvére vadászni. Adj tanácsot, hogyan kell!

– Tudod, öcsém, az a lényeg, hogy medvére éjszaka menjél, mert éjjel a sötétben világít a medve szeme. Szóval, ha mész éjjel az erdőben, és látsz két világító szemet, nincs más dolgod, mint közéjük lőni. Világos?

– Világos, kedves bácsi.

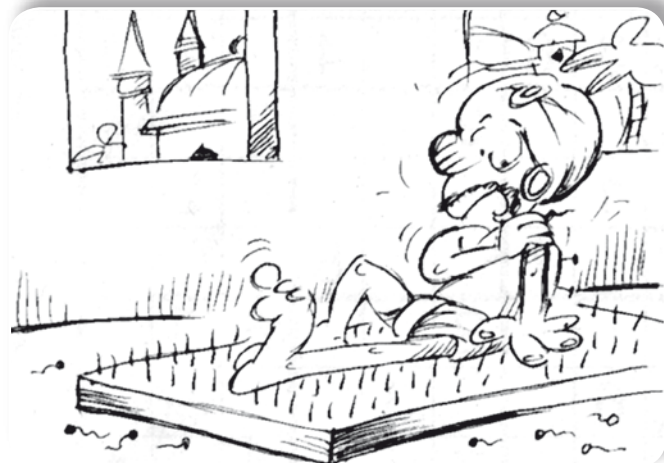
Pár hét múlva találkoznak az úton. Arisztidnek be van pólyálva a feje, hóna alatt mankó, mindkét kezén kötés.

– Hát veled mi történt? – kérdezi Edömér.

– Medvevadászaton voltam.

– Te, Arisztid! Úgy csináltad, ahogy mondtam?

– Hát persze! De azok az átkozott medvék kibabráltak velem. Párosával jöttek, és mindegyikük befogta az egyik szemét.

– Úgy érzem, új ágyat kell vennem!

– Furcsa dolgok történnek, amióta ennyit esik az eső!

Fekete István

Tüskevár

(Részlet)

A csónak csnedesen úszott a nádszegély mellett – Bütyök szépen tartotta az irányt –, a madarak pedig tovább hallsgattak, mert a madárgyomor veszedelmesen gyorsan emészt. De a csónak környékéről elhúzódott minden, csak a nádrígó szólt a közelben, s egy-egy törpegém vágódott ki a nádasfalból, és tűnt el újra a nádas távolabbi homályában.

Meleg volt nagyon.

– Valami árnyékot kellene keresni – nézett körül Bütyök –, vagy legalább kalapot hoztunk volna, de legalább napszemüveget.

– Átmegyünk a túlsó oldalra, ott van még valamelyes árnyék – mondta Gyula –, jól beállunk a nád mellé. Nem vagy fáradt?

– Semmi ez, nem az evezéstől izzadok. Irtó meleg van.

A csónak elfordult, és egyenesen átvágott a vízen, de negyedóra is beletelt, amíg átértek. Tutajos itt megint elővette a csáklját, és a csónakot félig benyomták a nádfalba.

– Így most aztán jól le vagyunk horgonyozva. És árnyék is van. Éhes vagyok.

Bütyök nem szólt semmit, csak elővette a bicskáját. Tutajos pedig megterített a csónakdeszkán, és amikor mindent kirakott, amit Nancsi néni tűzhelye termelt, összenevettek.

– Nem hiszik el, becsületszavamra, nem hiszik el! Bika majd okvetetlenkedik, és Jogász rossz vicceket mond. De Kengyel elhinné!

– Sajnálom Kengyelt – mondta Gyula –, sajnálom, hogy elment tőlünk.

– Tutajos, ezt sem hiszi el senki.

– Együnk, Bütyök. Ha jól belegondolok, hát még magam sem hiszem el.

Aztán már csak a gondolatok jártak a nádas posványszagú rányékában. Evett a két fiú, mint két fiatal farkas, percekkel az éhhalál előtt. Csak éppen hogy nem morogtak. Homlokukon patakozott a verejték, és úgy érezték, a napon sem lenne melegebb, úgy megszorult körülöttük a levegő.

Bütyök megette még a kenyérhéját is, aztán fülelni kezdett. Távoli morgás hallatszott.

– Robbantanak valahol.

– Messze lehet – hallgatódzott Gyula is –, eddig soha nem hallottam. Talán a badacsonyi bazaltbányában. De most már ettünk-ittunk, felszereljük a horgokat.

A robbantás mély moraja megint hallatszott, mintha a föld alól jött volna. Gyula nyugtalanul nézett a vízre, aztán a levegőbe.

– Te Bütyök, nem dörgés ez?

– Ugyan; gyönyörű az idő, csak nagyon meleg.

Tutajos újra kivizsgálódott. Hátra ugyan nem látott, de előttük, fölöttük egyetlen felhő nem látszott, s a vízen egyetlen apró hullám nem mozdult.

– Nem értem, nem értem, de a madarak is elhallgattak, és valami nem tetszik nekem.

– Meleg van – állapította meg Bütyök –, hol a kukacos doboz?

És ekkor mögöttük félelmetesen felhördült az ég.

– Szereld le a horgot, de gyorsan, mert ha itt szorít bennünket a vihar...

– Hússzor is hazaérünk addig.

– Szereld le az enyémet is, addig kinyomom a csónakot, hogy körülnézzek.

Bütyökre is ráragadt valami Gyula idegességéből, kapkodva szedte szét a nyeleket, a csónak pedig nehézkesen kibillent végre a nád közül.

– Oda nézz!

Hátuk mögött, ahova eddig nem láthattak, majdnem fekete volt az ég alja, feljebb zöldeskék, és ennek a fenyegető torlódásnak a pereme foszlányosan sárga. Nem, ez a dübörgő rémület nem mutatott semmi felhőformát; nem voltak gyűrődései és árkai. Tömör falnak látszott, amely még a villámok cikázását sem eresztette át magán, csak morgott, valahol mélyen, mint a tűzhányó, és pillanatok alatt borította el a fél eget.

– Fogd a csáklját, Bütyök, majd én evezek.

A csónak szinte megugrott, mintha a rémület az oldalába vágta volna a sarkantyúját, és most már nem is a dörgésre figyeltek, ami magasan volt, hanem arra a nehéz zúgásra, ami alatta jött.

A vízen könnyű borzongás szalad végig, a madarak eltűntek, aztán hosszú hullámok jöttek, de messze, elől már szennyes tajtékot vetett a tó, és egy perc múlva úgy hánykolódott, mintha megmozdult volna alatta föld.

– Nem érünk ki! – ordította Gyula, mert ekkor már ordítani kellett, olyan bömbölő ordítással szakdt rájuk a vihar. Sötét lett egyszerre.

– Csak a kunyhót érzük el... szorítsd a nád felé, Bütyök!

A szél úgy játszott a csónakkal, mint egy gyufaskatulyával, s a nyílt víz felé hajtotta. Bütyök egy férfi erejével fogta a csáklját, és verejtékben úszott, pedig dermesztő hideg lett egyszerre, aztán recsegni kezdett a nád, mintha ezer kasza vágta volna egyszerre, és jeges ostorával rájuk csapott a jég.

– Bütyök – ordította Gyula –, ott a kunyhó, látod?

Egy pillanatra Bütyök látott még valami szénaboglyafélét a nádas szélén, de aztán semmit.

– Mit csinálsz? – rémült meg még jobban Tutajos, ha már egyáltalán eddignél jobban megrémülni lehetett, mert Bütyök kiugrott a csónakból, és kézzel kezdte húzni a nádszélben elbújt kunyhó felé.

Bütyök csak a kezével intett, hogy nem megy másként, és összehúzta magát, mert kegyetlenül vágott a jég. Ugyanígy lehajtotta fejét Gyula is, mert a mogoró nagyságú jég-szemek úgy verték a csónakot, mint a géppuska, de úgy verték a két fiút is.

– Hujjuij! – üvöltött Bütyök, és füléhez kapott, mert úgy érezte átlötte egy ilyen golyó, míg Tutajos csak vonaglott, ha fején találta egy-egy égi lövedék.

Már erejük határán voltak, amikor végre a nádfalhoz értek. Ez a fal most összekuszált törmelékhez hasonlított. Bütyök odarántotta a csónakot.

– Ugorj ki, mert itt veszünk!

Csodálatos: fájdalmat alig éreztek és hideget is csak később, de akkor aztán nagyon.

Gyula olyan elgalgázott állapotban volt, hogy inkább kihasalt a csónakból, mint ugrott, és elkapva a láncot, húzta ő is kétségbeesetten.

– Tekerd a láncot a nádra, jaj, Bütyök... Úgy, jó lesz már... gyere, gyere, de gyorsan!

A jég most tombolt legjobban, de a fiúk már nem törődtek semmivel. A nád szűrt, vágott, de addig fúrták magukat, amíg – végre! – beestek a kunyhóba. Beestek félmeztelenül, véresen, sárosan, piszkosan, és bordájuk mellett látszott szívük lüktető hánykolódása. Gyulának nagyobb volt a haja, de Bütyök kopaszra nyiratkozott, és most feje olyan volt, mintha felszántották volna. Csupa göröngy, csupa apró daganat, szivárgó vércsíkokkal.

Tutajosnak egyik szeme bedagadt, véres, füle véres, orrán két vörös búb, és mindkettőjük térde, keze-lába összehasogatva.

– Bütyök, hol az egyik csizmád?

– Elmaradt.

– Legalább tudod, hol?

Bütyök bánatos szemrehányással nézett barátjára, aztán csak legyintett.

– Csakhogy itt vagyunk! Hallod, mi van odakint? Ha nincs ez a kunyhó, szavamra, agyonvert volna bennünket.

És ebben igaza volt Bütyöknek.

A felhők hasa már majdnem a nádat súrolta, de egyetlen villámot nem láttak még, csak az a szörnyű dübörgés szekerezett felettük s a jég a vizet, nádat verő harsogása. Tutajos úgy reszketett, mint szélben a nyárfalevél, és fogai összekocogtak.

– Megfagyunk!
– Dőlj a hátamnak, és fond össze a karodat.
– Megmondta Matula, hogy kabátot mindig tegyek a hátzskába. Te nem fázol?
– Dehogynem.
– Amint hazaérünk, akkora tüzet rakok...
– Ne álmodozz, Tutajos, még itt vagyunk...
csak ezt a kunyhót fel ne fordítsa!

Tutajos ijedten nézett körül, de a kunyhót jól tarotta a benőtt, élő nád.

A jég most már esővel vegyült, aztán megszűnt a tördelő pattogás, és szakadt az eső. Szakadt kívül, és csordogált belül, de a vihar magja már messze, túl rajtuk robogott.

– Nem kellene elindulni?
– Várjunk kicsit – mondta Gyula –, nincs még vége.

– Nagyon fázom – törölgette orrát Bütyök –, aztán ha mozgunk, mégsem fázunk annyira.

– Brrr – rázkódott meg Gyula a kimászásnak még a gondolatától is –, alighanem igazad van.

Bütyök fújta egyet.

– Gyerünk!

Most már fáj a nádhorrszolás, és fáj minden. Még az eső is, ami felgereblyézett bőrüket verte.

A csónak ott volt ugyan, de tele jéggel, félig elmerülve.

– A mennykő csapja meg!

– Hagyd a mennykőt, Bütyök, nem volt elég?

– Hol a vízmérő kanál, az a...

– Szapuly – valahol a jég alatt.

Esett az eső, előkerült a szapuly.

– Merd, Tutajos, én majd a kezemmel.

Negyedóra múlva kiemelkedett a csónak, és tíz perc alatt a gáton voltak. Mindenük csupa sár és iszap. Puska, horgok, minden. És szájukat nem tudták összecsupkni a reszketéstől. Bütyök csetlett-botlott az egy csizmában egy darabig, aztán dühösen lerántotta, és belevágta a csónakba.

– Evezz, Tutajos, te jobban fázol!

Kedves Olvasó Tanulók!

Az elmúlt két hét (ön)ironikus nyelve, új és sajátos beszéd-, illetve látásmódja (a Parti Nagy- és a Kukorelly-regények) után, ma egy klasszikus házi olvasmány került „terítékre” a Gyöngyhalász rovatban: **Fekete István Tüskevár** című regényének részlete. 1957-ben jelent meg először – azóta számos kiadást ért meg, és sok nemzedék olvasta. Folytatása, a Téli berek 1959-ben látott napvilágot. Két városi fiú vakációja a Kis-Balatonon a felnőtté válás tüzkereztsége is: számos megpróbáltatás, döntési helyzet vár rájuk, amikor kénytelenek önállóan dönteni, megoldani problémáikat.

A regényt szeretik a diákok, s szeretik tanítani a tanárok: világos, egyértelmű, kalandokkal teli, szórakoztató – mondják. S ez így is van. Vagy mégsem? Ha jól meggondoljuk: húzódik ott a háttérben egy másik történet is. Mintha ebben a regényben nem is a gyerekek világával volna baj. Inkább a felnőttek vizsgáznak. Valójában Gyula szülei életét kellene helyrehozni valahogy: s a fiú/fiúk távolléte szolgáltatja az alkalmat hozzá. Hiszen mégsem természetesen, hogy a szülők annyira elfoglaltak önmagukkal, hogy a gyerekekre sincs elég idejük.

Azt sem hallgathatjuk el, hogy a mű 1957-ben, a kommunista diktatúra „csúcskorszakában” látott napvilágot; rányomták bélyegüket a kor ideológiai elvárásai egyrészt (a romlatlan vidék a várossal szemben, mindenki előtt nyitottak az értelmiségi pálya lehetőségei – holott ez épp a forradalom utáni rettenetes megtorlások, elbocsátások, meghurcoltatások kitelepítések korszaka!), másrészt az ember idilli utáni vágya (jó volna, ha léteznének olyan szigetek, mint a berek, ahova kivonulhatna az ember!).

Szóval jó, hogy olvassátok ezeket a könyveket, olvasni fontos, de figyelmesen, értelmezői hozzáállással, kreativitással viszonyuljatok hozzá, vegyétek észre azt is benne, ami nem annyira egyértelmű. Másrészt: ma már nem lehet „leragadni” a házi olvasmányoknál. Az elmúlt évtizedek alatt megváltozott világértésünk, az irodalom beszédmódja, s az irodalomról szóló beszéd nyelve is. Új irodalmat (is) kell olvasni!

Hogy a Tüskevár került ma rovatunkba, azért is történhetett, mert **a szabadkai Miloš Crnjanski Általános Iskola hetedikesei** a regénnyel kapcsolatos olvasmányélményeikkel jelentkeztek.

Szaulity Márk: Szuper regény a Tüskevár. A természetleírások különlegessé teszik. Az is érdekes, ahogy abból a száznál, sovány Tutajosból Matula érdekes módszerekkel embert farag. Valóban tetszett.

Hulló Bálint: A két fiú kalandja, Tutajosé és Bütyöké, kötött le.

Snicer László: A Tüskevárban a kalandok tetszettek, melyeket tanulságosaknak is tartok.

György Viktória: Tetszett a regény. Szép dolgokról: állatokról, növényekről is írt az író. Amikor olvastam, nagyon belemerültem a történetbe. A tájleírás is érdekelt: a növények, állatok alapos leírásai.

Vígh Mónika: Nekem a Tüskevár a kedvenc házi olvasmányomává vált, mert az író izgalmas és érdekes kalandokba varázsol, én is a berekben éreztem magamat. Viszont a tájleírások nem tetszettek, túl sok van belőle, és kicsit összezavarnak a regény olvasása közben.

Pap Vivien: Nem tetszett a regény, a tájleírások unalmasak.

Teleki Ádám: Sokat tanultam a nádasról, az ottani állatokról, madarakról, halakról. Amíg olvastam, mintha én horgásztam volna, én láttam volna a barnakányát, mintha előttem úsztak volna el a kis árva szárcsák. Jó volt megismerni az öreg és bölcs Matulát és Csikaszkutyáját.

Mihályi Nikolett: A tájleírás tetszett, meg hogy részletesen leírja az állatokat, a növényeket, a vizet, az eget. A kalandok nem túl érdekesek.

Nagyon tanulságos és „beszédese” mindaz, amit leírtatok. Látszik, hogy többnyire elmélyülten, érdeklődéssel olvastok. Talán a legkomplexebb véleményt Vígh Mónika és Teleki Ádám fogalmazta meg. Mindketten könyvtalomban részesülnek. Tanárunknak, Sziveri Móra Reginának köszönjük a szíves közreműködését!

Bence Erika

HIBAKIIGAZÍTÁS HELYETT: VISSZARONTÁS

Jó, hogy vannak lektorok, szükséges a munkájuk egy-egy lapnál. Néha túlbuzgóak. A Jó Pajtás 30. számában pl. Kukorelly Endre közölt regényrészletének alcíme eredetileg: A szovjetjónió története. Ó-va! Tehát egy szándékosan lerontott írásmódról van szó. A író ezzel jelentéseket közvetít felénk. Dehogy ír ő a Szovjetunió történetéről. Az a történetek dolga. Ó arról a szerencsétlen világról alkotott regényt, amelynek emberi-szellemi közösségét a „szovjetjónió” és a „komonizmus” szavakkal jelölhetjük. Egy kicsit ki is nevetjük vele önmagunkat. A lapban mégis a szovjetunió és a komonizmus forma jelent meg. Rontsátok vissza! Mert csak így van jelentése és értelme.

b. e.

Windows 7+HTPC: az új Windows a nappaliba költözik

A digitális televíziózás elterjedésével egyre tömegesebben jelennek meg a nappalokban a set-top-boxok. Jelentős részük csupán az analóg jelek átalakítását végzi, míg más típusok az internetre csatlakozva képesek korlátozottan pluszszolgáltatásokat nyújtani, merevlemezükön tárolni a felvett műsorokat, valamint „késleltetni” az adásokat. E készülékek hátránya azonban, hogy csak egyirányú információáramlásra képesek, beállításukat a szolgáltató cégek végzik, s a fogyasztóknak kevés lehetőségük van a bővítésükre, új programok telepítésére. Velük ellentétben az otthoni számítógépeken filmeket nézhetünk, zenét hallgathatunk, rendezhetjük a képeinket, s szörfölhetünk a különböző webes szolgáltatások között.

Az internetre pedig egyre több videó kerül fel nagy felbontásban, miközben a HD-képes tévék tulajdonosai (sokszor joggal) panaszkodnak amiatt, hogy nem tudják készülékük képességeit kihasználni. Vagyis összességében kétségtelenül sokkal nagyobb szabadságot élveznek napjainkban a számítógép előtt ülők, mint a nappaliban tévéző társaik.

Körülbelül ez a felismerés vezetett anno a HTPC-k (Home Theater PC) megszületéséhez. Miért ne költöztetnénk számítógépünket a nappaliba, amikor minden adott hozzá? Ma már kis összegből összerakhatunk egy olyan konfigurációt, amely képes mindezt kiszolgálni. Kell egy jó alaplap, egy jó hangkártya, egy HDMI-csatlakozóval ellátott, HD-minőségű képet produkáló videokártya és a többi szükséges alkatrész. Gyakorlatilag így egy mindenes médiaközpontra tehetünk szert, ami ráadásul bizonyos esetekben még olcsóbb is lehet, mint ha az általa kiváltott eszközöket külön-külön szereznénk be. Egy így összeállított gép ezentúl alkalmas bármilyen formátumú multimédiás állomány lejátszására és tárolására, könnyen kezelhető, hálózatra kapcsolható, és az internetre kötve még pluszszolgáltatásokat is nyújt.

A hardveren túl persze szükség van egy HTPC-konfigurációt támogató operációs rendszerre, illetve alkalmazásra is, hogy egy jól áttekinthető felület segítségével egyszerűen, lehetőleg klaviatúra és egér használata nélkül kezelhessük gépünket. A Microsoft rendszereiben erre kínál megoldást a Windows Media Center, amely képes mindarra, ami egy házimozis PC használatához leginkább szükséges.

Habár minden adott, vidékünkön eddig mégsem terjedtek el a Windows Media Centeren alapuló HTPC-k. Az XP-ben debütáló Media Center hazai tömeges alkalmazására ugyanis anno 2001 tájékan még nem érett meg a piac, így néhány hazai HTPC-építőn kívül csak kevesen használták az operációs rendszer e funkcióját. Eközben a fejlettebb Amerikai Egyesült Államokban jóval népszerűbb volt az alkalmazás, amit jól jellemez, hogy a Windows XP rendelkezik egy erre a célra kialakított Media Center Edition kiadással is, igaz, ebből magyar nyelvű nem készült. A Windows Vista megjelenésekor egy másik probléma jelentkezett: bár a piac már inkább felkészült a HTPC-k megjelenésére, a Vista magyarítva is lett, az operációs rendszer gépigénye miatt költséges lett volna a házimozis PC-k gyártása.

A Windows 7 megjelenése viszont fordulatot hozhat, hiszen a piac egyrészt már valószínűleg készen áll a HTPC-k tömeges megjelenésére. Másrészt az operációs rendszer javított, optimalizált kódja miatt már

körülbelül egy notebook árértékért összeszerelhető egy Windows 7 Media Centerrel felvértezett jobb konfiguráció. Vagyis joggal remélhető, hogy az új operációs rendszer megjelenésével lendületbe jöhet a házimozis PC-piac.

Főként azért, mert a Microsoft eltökélte, hogy nagy lökést ad a magyar nyelvterület HTPC-piacának. Tervük szerint ugyanis hamarosan a boltok polcain is megjelenhetnek a Windows 7-tel előtelepített kész konfigurációk. Egy demógéppel ugyanis webszolgáltatások között kutakodtunk, HD-felbontású filmeket néztünk, online rádiót hallgattunk, sakkoztunk és egy szomszédos szobában lévő PC-ről hallgattuk a zenét a nappaliban lévő tévén.

Mindezt szinte nagyobb fennakadás nélkül. Habár demógépről van szó, az egyedileg épített, Windows 7 RC-vel telepített gép mégis meglehetősen stabilan működött, s a rajta található operációs rendszer egyszer sem produkált kék halált.

A HTPC-t immár felkészítették arra, hogy a lehető legnagyobb felhasználói élményt nyújtsa. Helyet kapott benne egy Blu-Ray lejátszó, egy 7.1 csatornás Asus Xonar 1.3 hangkártya, amely Dolby TrueHD, a Dolby Digital Plus és DTS-HD támogatással is rendelkezik, valamint egy Intel média alaplap, amelynek az integrált videokártyája garantálja a HD képminőséget. Ezen a gépen ráadásul sikerült a HTPC-k legnagyobb problémáját is orvosolni. Nevezetesen a zajcsökkentést, így az általunk használt gép halkán ciprejt, egyáltalán nem zavarva a házimozizás élményét.

A Windows Media Centerrel ráadásul szinte eltüntethetjük a szemünk elől az operációs rendszert. Az alkalmazáshoz készült távirányító segítségével nem volt szükségünk egér és billentyűzet használatára – igaz, ha szükséges, bármikor csatlakoztathatjuk ezeket a géphez. A programban ezenfelül beállíthatjuk, hogy a Windows betöltődésekor a program automatikusan elinduljon-e vagy sem. Vagyis, ha a gépet csak aludni küldjük, akkor végfelhasználóként csak egy gyorsan betöltődő Media Centerrel fogunk találkozni, miközben a Windows 7 szinte láthatatlanul ott zakatol alatta.

A Windows Media Center nem csupán alkalmazás, hanem egy platform is. Magyarán: a Visual Studio segítségével egyszerűen készíthetők rá további beépülő modulok is. Gyakorlatilag ennek köszönhetően bármely weboldal felkészíthető Windows Media Center-kompatibilis szolgáltatás nyújtására. Létrehozható olyan program, amely egy általunk preferált oldaltól információkat kér le, s azokat megjeleníti a tévénken. Így például egy erre a célra írt felületen megtekinthetjük például iWiW-, vagy Facebook-profilunkat, elolvashatjuk a leveleinket, vagy akár böngészhetünk a last.fm-en. Ezek mind csak hipotézisek, de a technológia adott hozzá.

Persze a HTPC-t a felhasználók leginkább zenehallgatásra, kedvenc képeik megtekintésére, tévzésre és mozizásra használják, ami alap helyzetben már mind a Windows Media Center része. Segítségével egyszerűen böngészhetünk a gép háttértárán lévő képek, zenék és filmek között, internet-hozzáféréssel akár online rádiót is hallgathatunk. Ráadásul a rendszer részét képező tévétunerrel a televíziós csatornák adásait is megtekinthetjük, amelyek műsorait egyszerűen rögzíthetjük a gép háttértárára, hogy később újra megtekintsük őket.

KOS

Vágyaid nagyon gyakran szöges ellenében állnak egymással. Kötődsz valakhez, ugyanakkor a szabadságodról sem szeretnél lemondani. Meglehetősen elnéző vagy önmagaddal szemben, hiszen úgy gondolsz, teljesen elegendő, ha nagy vonalakban szeretsz valakit, a kisebb hűtlenségek egyáltalán nem számítanak. Ha találsz olyasvalakit, aki ezt elfogadja, akkor minden rendben van. Ellenkező esetben meg kell változtatnod magatartásodat. Mit éreznél, ha veled ugyanígy viselkednének?

BIKA

Ismerősöd szeretné, ha véleményed mondanál új szerelméről. Számtalan bókot kaphatsz, ha megváltoztatasz valamit a külsődön. Gondolkozz el a hosszabb távú céljaidról. Valóra válthatod álmaidat, ha képességeid teljes arzenálját beveted. Egy elköborolt kutya vagy macska téged szemelt ki gazdájául.

IKREK

Téged mindig is roppantul érdekeltek az anyagi hasznot ígérő vállalkozások, még ha azok némi kockázattal is jártak. Most még inkább elszántad magad arra, hogy megszilárdítsd helyzetedet. De sokat töprengsz azon is, milyen irányban fejleszd magad. Most nagyon keményen dolgozol, és élvezed, mikor beérik a munkád gyümölcse.

RÁK

A jól végzett munka elégedettséggel tölti el az embert. Úgy érzed, hogy versenyezned kell valakivel, aki hasonló célokat tűzött maga elé, mint te. Okosabb lenne, ha kölcsönösen támogatnátok és biztatnátok egymást.

OROSZLÁN

Az utóbbi napokban alighanem túlságosan is aktív voltál, s most már szabadulni szeretnél a felelősségtől, a feszültségtől. Ideje lazítani. Az utóbbi időben a barátok is túlságosan követelőzők voltak. Pihenésre mindenkinek szüksége van, neked most különösen. A hétvégén ne röstellj sokáig aludni.

SZŰZ

Ez az időszak akár könnyed és vidám is lehetne. Kevésbé fontosak a komoly tervek. Csupán csak annyit teszel, amennyi pillanatnyilag feltétlenül szükséges. Nagy súlyt helyezsz arra, hogy minden helyzetben jól érezd magad. Szórakozásaid féktelenek, néha szinte veszélyesek. Fogd vissza magad.

MÉRLEG

Egy összejövettel rendkívül unalmasnak ígérkezik, ám megérkezésedkor látod, hogy egy csomó kedves ismerősöd is ott van, akiknek élvezted vibráló egyéniségét. Valaki, aki csodálja tehetségedet és képességedet, csábító ajánlatot tesz. Higgy a belső hangnak. Pontosan látsz egy aggasztó helyzetet. Döntsd el, mit kell tenned, majd határozottan láss munkához!

SKORPIÓ

Megérzőképességeidet most remekül kamatoztathatod a szerelemben. A szimpátiáddal meghitt órákat tölthettek együtt, szinte olvastok egymás gondolataiban. Különösen élvezted az őszinte beszélgetéseket. Ez már néha lelkezésbe csap át, de most a jó cél érdekében minden megengedett.

NYILAS

Sok új barátokat szerzel. Természetesen sokat is tanulsz ezekből a találkozásokból. Ázáltal, hogy új típusú emberekkel ismerkedsz meg, talán te is más szemmel fogod szemlélni a világot. Nagyon erős benned az empátia, s most különösen jól rá tudsz hangolódni mások rezgéseire.

BAK

Legyenek bármilyen csábítóak a szórakozások, képes vagy a tanulásra is összpontosítani, legalábbis a nap meghatározott részében. Ezen a héten is nagyon sok fontos feladatot kell elvégezned. Igaz, ezek végeztével élvezted a társaságot, a sétákat.

VÍZÖNTŐ

Most a négy szemközti találkák állnak a középpontban. Az utóbbi időben meglehetősen keményen dolgoztál, nem kímélted sem az energiádat sem az idődet. Most úgy érzed, hogy közelebbi kapcsolatba kell kerülnöd az emberekkel, akik a környezetekben vannak. Lelkivilágod kicsit bonyolult képet mutat, tele van jó érzésekkel, de feszültséggel is. Ez utóbbit le kell küzdened.

HALAK

Úgy érzed, hogy a feszültség, ami körülvesz nehezen elviselhető. Kissé vissza akarsz vonulni a családi otthon csendjébe, nyugalmaiba, ahol lazíthatsz. Természetesen nem áll szándékodban sokáig játszani a remeté. Hamarosan ismét hívogatni fogod a barátaidat, igyekszel új kapcsolatokat kialakítani. Pozitív eredményei vannak egy változtatásnak, amit nemrég hajtottál végre, ezért újabb és nem kevésbé hasznos változtatásokon töröd a fejed.

Milyen pózban alszol?

Régi – állítólag keleti – bölcsesség: Jobb állni, mintsem járni; jobb ülni, mintsem állni; jobb feküdni, mintsem ülni; de legjobb álomba merülni. Persze az emberek korántsem egyformán merülnek álomba. Pszichológusok szerint az alvás közben felvett testtartás éppenséggel a személyiségünkről árulkodik.

„Mindannyian tisztában vagyunk azzal, hogy nemcsak a beszédünkkel, hanem a testünkkel is kommunikálunk, jelzéseket adunk le – amikor ébren vagyunk. Ám ez az első eset, amikor azt vizsgáltuk, miről árulkodik a testünk, amikor nem vagyunk annak tudatában” – mutatott rá egy tudós.

Az alváskor felvett leggyakoribb testtartás az úgynevezett embriópóz, amelyben a kutatás adatai szerint a nők 51 százaléka alszik. Az ember ilyenkor az oldalára fekszik, kezét és lábát maga elé húzza. Az embriópóz arra utalhat, hogy az illető félnék, érzékeny lélek.

A múmia módjára alvó – hátán fekvés, karok a test mellett – emberekről elmondható, hogy csendesek, visszafogottak.

Aki álmában az oldalán fekszik, lábát kinyújtja, karját leereszti – a professzor ezt a pózt tuskótartásnak nevezi –, általában könny-

nyen teremt kapcsolatot, társasági lény. Ha viszont ugyanennél a tartásnál a kar kinyúlik, mintha el akarna érni valamit, akkor az illetőre inkább az elővigyázatosság, a megfontoltság jellemző.

A legritkábban előforduló testtartás az úgynevezett szabadesőtartás: az így alvó ember hason fekszik, karját behajlítja, kezét a fejéhez húzza. A vizsgált személyek mindössze 6,5 százaléka mutatott hajlandóságot erre a pozícióra, ők többnyire magabiztos, társaságkedvelő személyiségek.

Visszahúzódo, mások előtérbe tolakodását jól viselő emberekre lehet jellemző a csillagpozitúra – hanyatt fekvés, karok és lábak szétvetve.

Honnan származik a vitamin elnevezés?

A vitamin kifejezést a lengyel Kazimir Funk adta, amikor 1912-ben Angliában dolgozott. A szó a vita (élet) és az amin (ammóniaszármazék) összetétele, és a táplálék járulékos tényezőit fejezte ki vele. Ma is életfontosságúnak tartják a vitaminokat az emberi táplálkozásban, bár ezt az elnevezést ma már nem tekintjük pontosan kifejezőnek. Hippokratész tulajdonképpen A-vitamin szedését ajánlotta, amikor a farkasvakság ellen májat írt elő. Az indiánok C-vitamint adtak, amikor Jacques Cartier skorbutban szenvedő embereivel Québecben fenyőfűfőzetet itattak. Az iparosodó Angliában a 18. században az A- és D-vitaminban gazdag csukamájolaj tett szert nagy hírnévre mint mindent gyógyító szer. Száz évvel később a japánok a tengerészek beriberi betegségét úgy gyógyították, hogy árpát etettek velük. Ma már tudjuk, hogy negyvenféle vitamin van, és legalább egy tucat közülük alapvetően fontos része az emberi táplálkozásnak. Szerepük hasonlósága ellenére – vagyis hogy nem lehetünk meg nélkülük – sajnos nincsen közöttük semmi „hasonlóság”. Különböző olyan vegyületekből állnak, amelyekre a szervezetnek szüksége van, de maga nem tudja szintetizálni, előállítani őket.

D-k

Szorítsd össze a szád!

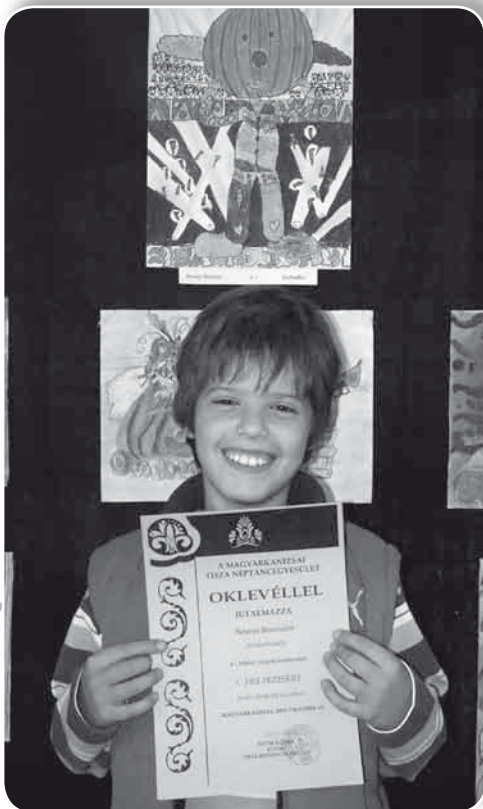
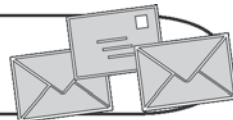
Nem is olyan régen még idejemúlnak tartották a dühkitörések megelőzését célzó tanácsokat, a „számolj előbb tízig” vagy „harapd össze a fogad” mentalitás korszerűtlenné vált. A pszichológusok arra a következtetésre jutottak, hogy jobbat tesz az ember a lelki egészségének, ha mindent kiad magából. Mára viszont, úgy tűnik, ismét változtak a vélemények: a szakértők szerint nem mindig egészséges kimutatni az indulatokat, a dühkitörés ugyanis fokozza a haragot, ahelyett hogy csillapítaná. Az önuralom segít a nyugalom megőrzésében, a tettlegesség megakadályozásának pedig megvannak a maga előnyei.

Régóta tudjuk, hogy a zene a belső rharmónia és egyensúly megőrzésének, a gyógyításnak, a különféle terápiáknak egyik hatékony eszköze lehet. A kínai orvosok a szívbetegségek kezelésében vonós hangszereken, a lép gyógyításában okarinán játszott dallamokat használnak fel, a vesebajt dobveréssel, a tüdőbajt

különleges csengettyűkkel orvosolják. A holland zeneterapeuták nem hangszereket, hanem nagy zeneszerzők zenéiműveit hasznosítják gyógyító munkájukban: leg-hatékonyabbnak Mozart művei bizo-

nyultak, a dobogó második fokára Bach, Händel zenéje, a harmadikra Beethoven, Schubert és Haydn kompozíciói kerültek, a negyedik helyen pedig a hagyományos dzsessz áll.

Gyógyító zene

Amagyarkanizsai Tökfej című rajzpályázaton az alsósok korcsoportjában első helyezést értem el. Október 10-én mentem a díjkiosztóra, ami a kukoricafesztiválon volt. Oklevelet, temperát, pólót és még néhány apróságot kaptam. Megtekintettük a kiállított rajzokat is. Osztályomból Vukov Johanna, Tóth Johanna, Pivárcsik Nikol és Imamović Inesz munkája is látható volt. A képen a fejem fölött látható a rajzom. – Besnyi Botond, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A búbos banka

Sok élményben volt részem a nyáron, de közülük a legemlékezetesebb a Szúnyog Csárdai madarásztáborban történt. Első alkalommal vettem részt ebben a táborban. Egy alkalommal én kaptam a középső hálót, ami egyben a leghosszabb is volt. Ekkor történt: mentem, mentem és a háló legvégén rátaláltam egy kis búbos bankára. Futottam Dávidhoz, az egyik csoportvezetőhöz, hogy közöljem vele a nagy hírt. Mikor meglátta a hálóban a gyönyörű madarat, örömeiben ugrálni kezdett. Aztán azt mondta, hogy vicceljem meg Viktort, a tábor fő szervezőjét, mondjam neki azt, hogy a hálóban egy másfajta madár van. Ez azért volt érdekes, mert Viktor már hosszú ideje szeretett volna búbos bankát fogni, de nem sikerült. Mindenki örült, és végül Viktor is jót nevetett a heccen. A kismadára gondolva aznap este jóízűen aludtam el.

László Roland, 5. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Szüreti bál

Az idén ősszel is megszervezték iskolánk nyolcadikosai a szüreti bált, ami úgy kezdődik, hogy minden osztály népviseletbe öltözve a saját, már előre feldíszített kocsijával jár körbe a falun. Közben megáll egy-egy állomáson, ahol a gyerekek kört alkotva táncolnak. Utána mindenki visszaül a kocsira és továbbhaladunk. Az idén mindez egy kicsit másképp alakult, mivel vendégek érkeztek Magyarországról. A piliscsabai iskola hatodikosai és tanárai látogattak el Bácskertesre, hogy megcsodálják ezt a hagyományos eseményt. A vendégeknek sokat meséltünk hagyományainkról. A szokásos falujárás után a gyümölcsökkel és színes papírral feldíszített színházterembe mentünk. Ott addig táncoltunk, amíg el nem kezdődött a koszorúárverezés. Ilyenkor a fiúk licitálnak a koszorúkra, amiket párjuknak adnak. Végül azt kiáltják: Szabad a lopás! Ekkor mindenki igyekszik elemelni a teremben függő gyümölcsöket. Ha valakit a csőszök nyakon csípnék, a bíró és a bíróné elé kerül, akik persze megfizették vele a gyümölcsöt.

Ujlakos Stefánia, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Ada

A Cseh Károly iskola 5. b osztályának tanulói képzőművészeti órán napraforgófejet rajzoltak. – **Barna Júlia**

Bácskertes

A gyermekhét első napján a József Attila iskola elsősei és ötödikesei három játékos feladatot oldottak meg. A nap második részében a piliscsabai iskolások előadását nézték meg az iskola tanulói, amelyet az aradi vértanúk emlékének szenteltek. – **Marásek Edina**

Kedden médianap volt az iskolában. Ebből az alkalomból vendégek érkeztek: Lennert Géza, a Jó Pajtás szerkesztője, Klemm József, az Újvidéki Rádió igazgatóhelyettese és Buzás Misi bácsi, a Jó Pajtás Horog című rovatának vezetője. Sokat meséltek az újságírásról, Misi bácsi pedig a horgászatról és a halfajtákról. A vendégek buzdítottak minket, hogy többet írjunk az újságokba. – **Molnár Csilla**

Szerdán volt az őszi mezei futóverseny. Külön futottak a lányok és a fiúk, korosztályonként két-két csoportra osztva meghatározott távon. Az első három helyezettek csokit és dicséző oklevelet kaptak. – **Lovász Loretta**

Csütörtökön mindenki megmutathatta, mire képes a Ki mit tud? vetélkedőn. A résztvevők meséket mondtak, verseket szavaltak, énekeltek és táncoltak. A tét a lakiteleki vetélkedőre való továbbjutás volt. – **Tallósi Edit**

Szabadka

Romic Márta, a Đuro Salaj iskola 4. c osztályának tanulója bronzplakettben részesült a Benedek Elek születésének 150. évfordulója alkalmából meghirdetett képzőművészeti pályázaton, Temerinben.

Gazdag műsor keretében ünnepeltük a gyermekhetet. Hétfőn rajzkiállításon vettünk részt a Galéria Hotelban, kedden ellátogattunk a Kolevka gyermekotthonba, szerdán sportnapot tartottunk, csütörtökön meglátogattuk az időseket a gerontológiai központban, a pénteki zárórendezvény álarcosbál volt. – **Jenei Dorina**

Romic Márta elismerésben részesült a Caritas szeretetszolgálat által meghirdetett rajzpályázaton. – **Párdity Lídia**

Jenei Dorina szép sikert aratott a Koreában meghirdetett nemzetközi képzőművészeti pályázaton. A díjátadás az újvidéki városházán volt. Dorina emléklapot és érmet kapott. – **Romic Márta**

A Kizúr István iskola 4. d osztályában a gyermekhéten a tanító néni megengedte, hogy mi

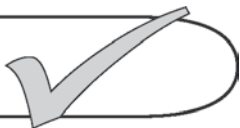
tartsunk órát. A matekórát Kari és én tartottuk. Így megtapasztaltuk, milyen nehéz a tanító néni dolga. – **Calbert Szabina**

Vanessa és én a gyermekhéten magyarórát tartottunk. Vanessa az új olvasmányt mutatta be, én pedig az olvasási munkalapokon lévő feladatokat oldattam meg az osztállyal. Nem voltunk olyanok, mint a tanító néni, de élveztük a tanítást. – **Nagy Kanász Boglárka**

A gyermekhét utolsó napján a Kiserdőbe kirándultunk. A lányok asztalitenisztek, a fiúk fociztak. Néhányan gesztenyét, makkot és szép leveleket gyűjtöttek. – **Volenter Karolina, Erdélyi Vivien, Bojcsity Dániel**

A gyermekhéten értesítették bennünket arról, hogy a városi könyvtár Kalandozás könyvorszámba című vetélkedőjén az osztályunkból ketten nyertek. Az egyik szerencsés én vagyok, a másik Erdélyi Vivien. Belgrádi kirándulást nyertünk, ahol majd megnézzük a dinoszauruszos kiállítást. Október 29-én utazunk. – **Pintér Dániel**

A J. J. Zmaj iskola 4. c osztályának tanuló megírták az első nagy felmért matematikából. A milliárdig terjedő számok írása, olvasása és összehasonlítása volt a feladat. Aki gyakorolt, annak könnyű volt, aki nem, az 40 percig törhette a fejét. – **Bencun Mia**

Szerelemteszt

1. Rajzolj egy szívet a lapodra! Mi jellemző rá az itt felsoroltak közül?

- a) A szív teljesen vagy majdnem szabályos és arányos, nincs rás az összezáródásoknál.
- b) A szív nagyon kövér, szinte nincsen alsó csücske.
- c) A szív alsó vagy felső (vagy mindkettő) összezáródása metszi egymást és egy kicsit nyújtott.
- d) A felsoroltak közül egyik sem.

2. Számodra milyen lenne az ideális fiú?

- a) Elsősorban legyen megértő és szeressen engem, és az sem árt, ha jóképű.
- b) Legyen szenvedélyes, romantikus és nagyon helyes.
- c) Hallgasson rám, és legyen megértő velem szemben. Fogadjon el olyannak, amilyen vagyok, és ne akarjon átalakítani.
- d) A külső nem fontos, a lényeg, hogy odaadóan szeressen.

3. Mi a legfontosabb számodra a szerelemben?

- a) A bizalom.
- b) A romantika.
- c) A hűség.
- d) A szeretet.

4. Megcsalt, még hozzá nem is akárkivel, hanem az egyik barátnőddel! Mi lesz a sorsa?

- a) Csalódott vagyok, és bár sokat gondolkodom a dolgon, mégis kidobom.
- b) Attól függ, hogy mi számít megcsalásnak. Ha csak találkoztak, adok még egy esélyt, különben könyörtelenül és nagy balhét csapva dobom.
- c) Adok neki még egy esélyt, de ha a legkisebb dolgot is elszúrja, akkor feltételek nélkül szakítok vele.
- d) Nyugodtan elbeszélgetek vele erről a dologról, és végül közösen döntünk.

5. Mit érzel, ha a szerelmedre gondolsz/nézel?

- a) Teljesen odavagyok érte, nagyon szeretem, szinte minden pillanatban vele lennék.
- b) Amikor ránézek, teljesen elolvadok.
- c) Arra gondolok, hogy vajon most kinek csapta a szelet.
- d) Vajon elég jól nézek-e ki és tetszem-e neki?

1. kérdés:

- a) A szabályos és arányos szív arra utal, hogy teljesen kiegyensúlyozott vagy a szerelemben, vagy minden vágyad egy olyan szerelem, ami úgymond tökéletes. Fontos számodra, hogy az illető, akit szeretsz, viszont szeressen, és ne legyen tipikus macsó.
- b) A nagy, kövér szív azt jelzi, hogy a szerelemből neked sosem elég, szinte kielégíthetetlenek a vágyaid. Ezenkívül azt is jelzi, hogy eszeveszettül szenvedélyes vagy.
- c) A nyújtott, és alul vagy felül egymásba metsző szív azt jelenti, hogy egy határozott és irányító típus vagy. Rendkívül erős a kisugárzásod, és a metszés a szívben bilincset, láncot szimbolizál, tehát magadba bolondítod és magadhoz láncolod az áldozatodat.
- d) A szíved, amit lerajzoltál teljesen egyedül, valószínűleg nincs két egyforma szívecské, amit lerajzolsz. Ez azt jelenti, hogy különleges bánásmódot igényelsz a szerelemben, és nagyon vágsz egy szerető fiúra.

2. kérdés:

- a) Egészségesen és nem túlzásba vivően adsz a külsőségekre, és bírod, ha a pasid egy „lányok kedvence” típus!

Értékelés

- b) Számodra a tökéletes pasi, olyan, mint te!
- c) Az ideális pasi számodra egy olyan fiú, aki minden kívánságodat lesi és teljesíti is, ha akarna sem tudna átalakítani téged!
- d) A kinézet számodra nem annyira fontos, a lényeg, hogy jól kijöjjetek.

3. kérdés:

- a) A szerelem alapja nálad a bizalom, ami érthető, hiszen bizalom nélkül mit sem ér egy kapcsolat!
- b) Nagyon sokat adsz arra, hogy rengeteg romantika legyen a kapcsolatotokban. Ez nem baj, csak ne ess a ló túloldalára.
- c) Fontos számodra a hűség, ha megcsal a pasid, „kínzó” módszerekhez folyamodsz, vagyis vele maradsz. Már te sem szereted, de még egy ideig kalitkában tartod.
- d) Szeretet nélkül számodra nincs szerelem, és jobban előtérbe kerül, mint a megértés.

4. kérdés:

- a) Ha megcsal, hidegvérűen és tiszta fejjel szállsz szembe a problémákkal.

- b) Ha megcsal, mérlegeled a problémákat, vagyis ha kisebb bűnt követett el, nem dobod, vagy csak kisebb hepajt csapsz a szakításnál. Ám, ha nagy a bűne, szabályosan kivágod, hogy a lába sem éri a földet.
- c) A legfontosabb számodra a hűség. Nehezen tudod elviselni, ha megcsalnak.
- d) Negatív tulajdonságod, hogy könnyen befolyásolható vagy a szerelemben. Ha meg is csal, akkor is elhiszed neki, hogy valójában nem történt semmi. Változtass ezen! Számodra a legfontosabb a szerelmed boldogsága, az már nem annyira érdekel, hogy te magad mennyire vagy boldog.

5. kérdés:

- a) Imádod, egész nap vele lennél, a randikon olyan programokat hoztok össze, ami mindkettőtöknek jó.
- b) Ha ránézel, azonnal a szenvedély jut eszedbe róla.
- c) Sajnos semelyik fiúban sem bízol meg, féltékenykedsz. Ez azért van, mert félsz, hogy elveszíted azt, akibe szerelmes vagy.
- d) Sajnos nem vagy önbizalomkirálynő. Mindenki kell lennie valamennyi önbizalomnak. Ne görcsölj! Légy szerelmes, és érzed jól magad egy kapcsolatban!

„Kedves Bizalmas!

Hárman vagyunk barátnők. Sokszor megtörténik, hogy a két barátnőm összefog ellenem. Ez engem rettenetesen zavar. Ilyenkor szörnyen érzem magam, legszívesebben csak sírnék. Úgy érzem, hogy már nem szeretnek. Mit tegyek, hogy ez ne történjen meg? Kérlek, adj tanácsot!

Nina”

Válasz:

Kedves Nina!

Ha hiszed, ha nem, ott ahol több ember együtt van, előbb-utóbb azt veszik észre, hogy párokban folyik a kommunikáció. Ez tudományosan bizonyított tény. Úgynevezett diád alakul ki. Az ilyen és hasonló jelenségeket a szociálpszichológia (társas lélektan) kutatja, és keresi a magyarázatot, miért történik. Nem sokat lehet tenni ellene. El kell fogadni a helyzetet, vagy bővíteni a barátnők körét, hogy érzelmileg ne függj olyan nagyon a két barátnőtől. Azt is tudnod kell, hogy nincs két egyforma ember, és az sem lehetséges, hogy mindenkiel mindig ugyanazon a hullámhosszon legyél. Mivel nem egyforma a természetetek, érdeklődésed, a gondolkodásotok, elvárásaitok, véleményetek, ezért sokszor úgy tűnik, hogy összekülönböztök, de közben csak hevesen véleményt cseréltek. A leveledből nem tudjuk meg, hogy a barátnőd tudatában vannak-e annak, hogy olyankor, amikor „összefognak ellened”, te hogyan érzed magad? Biztos, hogy erről nem nagyon beszélgettetek. Ha hallgatsz, és nem öntöd szavakba, amit érzel, sosem fognak másként viselkedni, mert nem tanulták meg, vagy nem tudják eléggé jól olvasni az emberek testbeszédét és érzelmeit. Különben is, az embereknek különbözik a szociális vagy társas intelligenciájuk, mert ilyen is létezik. Az is normális, hogy még a legjobb barátnők is hébe-hóba összevesznek, és ezt is el kell könyvelnünk, mint társas jelenséget. Amit megtehetsz, amint már mondtam is, hogy bővíted a baráti körödet, hogy a környezetben legyenek más emberek is, akikkel megoszthatod a gondolataidat, érzelmeidet, akikkel együtt töltheted az idődet, ha már olyan gyakran kilógsz a kis baráti körödből.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves vagyok, és a tanácsodra van szükségem. Észrevettem, hogy mindig, amikor szülinapra vagy buliba készülök, kijönnek az arcomon a pattanások, és elcsúfítják azt. Olyankor a kedvem is elmegy, hogy emberek közé menjek. Mit tegyek, hogy ne jöjjenek ki.

Lea”

Válasz:

Kedves Lea!

Azt hiszem, ebben a dologban nem vagy egyedül! Hidd el, ez a felnőtteknél is megtörténik, persze nem olyan gyakran. Olyankor, amikor nagyon fontos, hogy jó benyomást keltsünk, például: randevű, vizsga, dolgozatírás vagy éppen tévészereplés előtt. Nagyon egyszerű a magyarázat erre. Izzalmi állapotban, stressz hatására a

vegetatív idegrendszerünk fokozottabb működésbe lép, ennek hatására felgyorsul a szívverésünk, felugrik a vérnyomásunk, felgyorsul a légzésünk, megbolondulnak a belső elválasztású mirigyek stb. Többek között sokszor pattanások is kiülhetnek az orrunk hegyére. Ez ellen nem sokat tehetünk, de kihasználhatjuk a modern kozmetikai szerek előnyeit, és mindig kéznél tartjuk valamelyik erre való kencét. Nincs kozmetikai cég, amelyik ne dobott volna a piacra valamilyen formában pattanásgátló vagy -gyógyító szert. Amint érzed a jellegzetes bizsergő érzést, kend be a meghatározott részt. Ne nyomkodd, kapard a helyét, inkább tegyél rá egy kis jeget, ami gyulladásgátló, speciális szárító és takaró hatású korrektort. És ne feledd, nem te vagy az egyedüli, aki pattanásokkal küszködik, még a leghíresebb manókeneknek is időnként kiülnek az orrára, állára a pattanások.

„Kedves Bori Mária!

A nyári szünidő alatt, heccből a barátnőmmel cigizgettünk. Én titokban még mindig cigizek. Az iskolában osztályfőnöki órán beszélgettünk erről a témáról és a dohányzás károságáról. Tényleg olyan káros, sőt károsabb fiatal korban a cigizés, mint ahogyan mondták? Milyen bajaim lehetnek tőle? Kérem, adjon tanácsot, mit tegyek, mert a beszélgetés alapján azt hiszem, rászoktam a cigizésre.

P. P.”

Válasz:

Kedves P. P.!

Az az igazság, hogy a dohányzás (ugyanúgy az alkohol és a drog is) minden életkorban károsítja a szervezetet. Azonban minél fiatalabb korban kezd el valaki cigizni, annál nagyobb károkat okoz magának. Lévéen, hogy a kamasz teste még állandó fejlődésben van, a szervezet sokkal érzékenyebben reagál a cigarettában található káros anyagokra, hisz ekkor folyik a nemi érés, a hormonok dúlnak-fúlnak, intenzíven fejlődik az idegrendszer. Az ezzel kapcsolatos szakirodalom arról is ír, hogy a 14–18 év közötti fiatalok agya sokkal élénkebben reagál a nikotinra, mint a felnőtteké. (A megállapításokat a modern diagnosztikai eszközöknek köszönhetjük.) Ami még fontos tény, hogy kamasz korban nagyobb a rázkódás veszélye is, pont ennek az idegrendszeri érzékenységnek köszönhetően, amikor is megváltozhat az agyban a függőséget okozó anyagokra adott reakció. Nekem már elég elriasztó az a tény is, hogy a dohányfüstben cianid is található, sok száz más mérgező anyag mellett, az a mérge, amit a náci haláltáborokban használtak kivégzésre. Leggyakrabban azt emlegetjük, hogy a dohányzás növeli a tüdőrák, de más daganatos betegségek későbbi előfordulásának valószínűségét. Azt is fontos tudni, hogy a dohányzó nők, akik a terhesség alatt dohányoztak, kisebb testsúllyal szülik meg a kisbabájukat, és azok gyakrabban betegszenek meg, mint a nem dohányzó nők kisbabái. Arra is gondolj, hogy dohányzás után milyen a szájíze, milyen a lehelete annak, aki cigizett. Sőt a dohányzók testszaga is megváltozik, hisz a bőr pórusain keresztül az izzadsággal párolognak el a dohányfüstből kiválasztott anyagok is. Arról a sok pénzről ne is beszéljünk ami „füstbe megy”. Számold ki, mennyi pénzt költhetnél magadra, ha nem füstölnéd el cigi formájában. Mindenesetre még nem késő, mondj nemet a ciginek! Mozogj sokat, étkezz egészségesen, foglald le magad más dolgokkal, és nem fog hiányozni a cigaretta.

A nappal és az éjszaka

Válaha régen a sündisznó volt az állatok vezére. Egyszer összehívta alattvalóit, s azt kérdezte tőlük:

– Hogyan szeretnétek: legyen mindig éjjel és sötét, vagy legyen mindig nappal és világos?

Az állatok sokáig vitatkoztak. Némelyek azt akarták, hogy mindig nappal legyen, és a nap süssön az égen; mások azt kívánták, hogy mindig éjszaka legyen, és a hold világítson. A mókus az éjszaka és nappal váltakozása mellett szavazott, de úgy, hogy heteken, hónapokon át nappal legyen, s csak rövid ideig éjszaka. Énekleni kezdett: *Éljen a fény, legyen minden fényes! Közben a medve is énekelt: Jöjjön az éj, legyen minden sötét!*

Amikor a mókus énekleni kezdett, a nap felröpült az égre, s piros fénnel felvirradt a hajnal. Az ellenfelek látták, hogy a mókus kívánsága teljesült, nagyon megharagudtak, és a medve rá akart rontani a mókusra. A mókus azonban szedte az irháját, és a medve nagy mancsa éppen csak

megérintette a hátát, miközben egy fatörzsön levő odúba menekült.

Azóta az amerikai mókus hátán ott látszik a fekete medve nyoma. De a nappal és az éjszaka azóta is egymást váltja.

Irokéz indián mese
Dömötör Tekla nyomán

A vadász és a kutyája

Réges-régen Amerika távoli sarkában élt egy indián egymagában. Senki társa nem volt, csak egy hatalmas kutyája.

Történt egyszer, hogy a kutyára bízta a kunyhóját, s ő maga vadászatra indult. Amint ment, mendegélt az erdőben, egy pompás burgonyaültetvényt pillantott meg. Messze földön ő volt az egyetlen emberi lény, így hát fogalma sem volt, kié lehet a burgonya. „Bárcsak idetoppanna az ismeretlen, aki a földet műveli” – gondolta, és elrejtőzött a bozótban.

És alighogy elbújt – hű társát, a kutyát látta közeledni! De nem őt kereste meg a bozótban – ahogy a vadász várta volna –, hanem az ültetvény mellé futott, levetette a bundáját – és asszonyá változott!

Estig szorgalmasan gyomlált, kapált, utána visszabújt a bundájába, és elindult hazafelé.

A vadász pedig a nyomában. De nagy ravaszul úgy tett, mintha semmit se vett volna észre. Másnap ismét meglátogatta az ültetvényt, s egy barlangot keresett magának, ahol az éjszakát is eltölthette. Tüzet rakott, és finom krumplit süttött magának.

Amikor a kutyát közeledni látta, lefeküdt a barlang bejárata előtt, s úgy tett, mintha aludna. A kutya levetette a bundáját,

és munkához látott. A vadász nagy óvatosan odalopakodott a bundához, fölkapta a földről, és bevetette a tűzbe.

Így aztán a kutya asszony maradt most már végképp. Hozzáment a vadászhoz, s ahogy teltek-múltak az évek, annyi sok gyerekük, unokájuk született, mint krumpli a fészekben.

Indián mese
Mészöly Miklós nyomán
Szilágyi Tosa Katalin illusztrációi

Famatuzsálemek

is megnő. Ugyancsak igen hosszú életű a sárkányfa, amelynek levelei az ágak csúcsán üstökösen állnak. Humboldt, a nagy német tudós a Kanári-szigetekhez tartozó Tenerife szigetén talált egy roppant terebélyes, 14 méter átmérőjű sárkányfát, amelynek korát 5000 évesnél többre becsülték. A fa most is megvan, a turisták lelkesen látogatják, hiszen ez a fa átélte az emberiség egész történelmi időszakát. Szintén 5000 évesre becsülik az afrikai majomkenyérfákat, amelyek törzse 10 méter kerületű, és sötét lombjaik között tányér nagyságú hófehér virágok díszlenek.

A hosszú életű fák jelenségének az a magyarázata, hogy ezek a legmegfelelőbb viszonyok között tenyésznek, gyökérzetük mindig tud nedvességet és tápanyagokat fölvenni, lombozatuk pedig mindig tud párolgatni, így anyagcseréjük során aránylag csekély ellenállást kell leküzdeniük.

T-z

Dármilyen hihetetlenül is hangzik, léteznek a földön olyan fák, amelyek 2000–3000, sőt 5000 éve élnek. Ilyen például a Sequoia mamutfenyő, amely az észak-amerikai Kordillerák lejtőin él, ahol a ködös, páras klíma különösen kedvez a fa hosszú tenyészetének, és 100–120 méter magasra

Testünk tréfái

Megtörténik, hogy váratlanul elpirulunk vagy csuklani kezdünk. Ilyenkor nem tudjuk, mit is kezdjünk hirtelenében. Testünk viccelődik velünk. Miért van ez, van-e ennek tudományos magyarázata?

Ásítás. – Az ásítás oxigénhiányból ered. Ha fáradtak vagyunk, lélegzésünk, szív működésünk lelassul. Agyunk erre hamar reagál, és ásításra készítet bennünket, hogy több oxigénhez jussunk. Ettől a főer a megfelelő oxigénmennyiséget kapja. Furcsa és megmagyarázhatatlan, hogy az ásítás ragályos.

Horkolás. – Rendszerint a férfiak horkolnak, ha háton fekszenek. A horkolás több okból keletkezhet. Nagyobb mandulák, szinuszok, polipok okozzák. Horkolás alatt vibrál a szájpadlás lágy része, a nyelvcsap. Aki horkol, az az idő tájt álmodik is.

Tüsszentés. – A tüsszentés megmagyarázhatatlan, de hasznos jelenség. Ezáltal orrunk megtisztul, és könnyebben lélegzünk. Van, aki tüsszentéssel reagál a napsütésre, szélfuvallatra vagy a hőmérséklet-változására.

(Folytatjuk)

A krizantém

Az ősszel virágzó kerti krizantém a mindenszentek, illetve a halottak napjának virága nálunk. Őshazája Japán, de régóta termesztik Kínában is. A japán császárok kardját stilizált krizantém díszíti, lobogójukon 16 virág található, legnagyobb kitüntetésük pedig a Krizantém-rend. Ősszel tartják a virág ünnepét. Kínában várost neveztek el róla, mert komoly eredményeket értek el a nemesítésében.

A dísznövényként termesztett több változata mellett érdemes megemlíteni az ehető krizantémot, amit például az olaszok Siena vidékén ugyanúgy salátának fogyasztanak, mint a japánok a sárga színű változatot.

Az ötezernél több változat, fajta között megtalálhatjuk a szobai dísznövényként, cserépben nevelhetőket is. Ezeket hormonos kezeléssel állítják elő, virágzás után nem érdemes tartani őket, mert házilag nem nagyon lehet újból virágzásra bírni őket. Világos helyet, de nem tűző napot igényelnek. A hervadt virágokat csipjük le, mérsékelten, hetente egyszer öntözzük, vigyázva, hogy ne száradjon ki a földje.

A keleten királyként tisztelt krizantém a hosszú élet, a kitartás, az előkelőség és erényesség jelképe.

Nevelőként kezdték

A pedagógiai pálya mindig vonzotta a nagy szellemeket. Tanúságul néhány híresség, aki tanárként, tanítóként, nevelőként kezdte:

Arany János egy évig segédtanító volt Kisújszálláson.

Gárdonyi Géza is pedagógusként kezdte. Karádon volt első tanítói állása.

Móra Ferenc földrajz- és természetrajz tanár volt, egy évig tanított Felsőölvön.

Kafka Margit mind a tanító, mind a tanári képesítést megszerezte.

Magyar-latin szakos tanár volt: **Babits Mihály, Juhász Gyula, Szabó Magda.**

Áprily Lajos, a költő tanított a nagyenyedi kollégiumban, Kolozsváron, majd Pesten.

Matematikatanár volt **Lewis Carroll.**

Kacsóh Pongrác matematikatanárként kezdte.

TARKA OLDAL

1	2		3	4	5	6	7		8	
			9						10	
11					12			13		
14				15			16			
			17					18		
19	20	21				22				
23					24					
25				26			27		28	
?		29				30				31

Keresztrejtvény

- Hallatlanul nehéz volt az út a Mont Blanc-ra. Képzeld 40 fokos úton kapaszkodtunk felfelé! - meséli a hegymászó a barátjának.

- ...
A barát kérdése a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 9. Keleti női név, 10. Áhít eleje, 11. Cipésszerszám, 12. Élet egynemű betűi, 13. Szerb népmesei alak, 14. Nem merev, 17. Megszégyenítés, 19. Gyanú betűi, 22. Kis Ottília, 23. A méz is ilyen, 24. Mohamedán pap, 25. Régi magyar pengetőhangszeren játszó személy, 27. Mani betűi, 29. Női név, 30. Te és ő, 31. 501 római számmal.

Függőleges sorok: 2. Könnyű nyári lábbeli, 3. Elodáz, 4. Cement közepe, 5. Női név, 6. Védelem, 8. Vizes föld, 11. A csattanó befejező része, 15. Ipari növény, 16. Ördögi, 18. Tél, szerbül, 20. Német férfinév, 21. Sovány ló, 24. Kötőszó, 26. Toka páros betűi, 28. 499 római számmal.

Betűrejtvények

1	CS AAAA Ó	2	K ML A	3	D PA	4	L Ő
---	-----------------	---	--------------	---	---------	---	--------

Skandináv rejtvény (31.)

Egyre inkább terjed mifelénk is a tökvicsorik, töklámpások készítése a Halloween alkalmából. Ezzel kapcsolatos a rejtvény két fő sora. Ezt kell beküldeni.

	GYORS	HANGOSAN	KIRÁLY,	NAGY ...	A LÓ	ELRENDEZ			
	KÉN	SÍR	NÉMETÜL	(OROSZ	KICSINYE	IMRE FELE	50		
		UDÍTÓ	BÁCSKAI	CÁRNÓ)	(ÉK.H.)				
		ITAL	HELYSÉG	SZÉN	SZÉN				
	NŐI				IMRISKE				
	NÉV				ZÉRÓ				GRAMM
	TÖRÖK								EGY,
	RANG VOLT		MÁSNEM			JÓ,			OLASZUL
			TUDHAT RÓLA			AZ EGÉSZ			
			AUTOBA SZÁLL			RÉSZE			
			(ÉK.F.)						
500		EZ	BECSKEREK		HOZZÁNO				
VIDÁM	G. E. L. Ö.	NÉVELŐ	FOLYÓJA		(ÉK.H.)				
			LANT		EGY				
			BETŰI						
		TALÁL				ÖK			
		MAJDNEM			51	TALAJ,			
		NÍVÓ			PÁLCA	SZERBÜL			
SZÍNTÉLEN				BIZMUT					
				FOLYADÉK		HÁROM,			PATÁS ÁLLAT
						SZERBÜL			
						(ÉK.F.)			
ROSSZ,		FRANCIA-				RÉGI SÜLY-			LUXEMBURG
SZERBÜL		ORSZÁGBAN				EGYSÉG			HIDROGÉN
		ÉLŐ				DÉL			
		KISEBBSÉG							
		FORDÍTOTT		...LAP		ÜTÖ-		CSAPADÉK	
		ÁLLÓVÍZ				HANGSZER			

Szó-ta-gol-va

1		2		
3	4			
	5			
6				
		7	8	9
10	11		12	
13				14

A válaszokat úgy írd be az ábrába, hogy minden mezőbe egy-egy szótag jusson.

Vízszintes sorok: 2. Vidám történetek, 3. Velencei csónak, 5. Borzongástól lesz ilyen a bőrünk, 6. Közép-amerikai állam, 7. Ez évi, 10. Száz deka, 12. Szövetség, 13. Mosópormárka.

Függőleges sorok: 1. Férfinév, 2. Az USA egyik tagállamából való, 4. Völgy, szerbül, 6. Lelkész lakása és hivatala, 8. Dalia, 9. Valódi, 11. Papagájnev.

Csigavonalban

1			2		
		7		8	3
			12		
		14			
6	11			13	
		10		9	
	5				4

– A nővérem zongorázik, a bátyám hegedül, az öcsém trombitál.

– És te?

A választ megtalálsz az átlóban, ha megfejted a rejtvényt. Minden válasz utolsó betűje egyben a következő válasz első betűje is.

Meghatározások: 1. Lét, 2. Fűszernövény, 3. Nagyon szeretném, 4. Érzékeny virág, 5. Női név, 6. Férfinév, 7. ...-leng, 8. Férfinév (ék. h.), 9. Ez lesz a tinóból, 10. Az áram teszi, 11. Bácskai helység, 12. Lehullott lomb, 13. Tönkretesz, 14. Varrási kellék.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Szóbetoldó

	U				T		
	T	O			I	S	
S	Z	I			G	A	T
R	O	S			T	Á	K
	K	I			A	L	
	Á				L		

Csak egyetlen szót kell találnod ahhoz, hogy minden sorban értelmes szót kapj.

Játék a betűkkel

Ha a SZEKRÉNY szóból kivesszük a K betűt, a maradék SZERÉNY. És hogy kapunk ebből a maradékból PÉNZTÁRCÁT?

A 30. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Akkor a többi miért szalad?

Betűrejtvények

1. monoton, 2. vegyszeres, 3. nagyon egyszerű, 4. kisbaba

Szókereső

sárgabarack

Egy kis történelem

Corvin János

Lóugrásban

– Az jó, ketten gyorsabbak leszünk.

Kitöltőcske

Ankara

Körszámtan

A keresett szám 34, mert az első számot megszorozzuk 2-vel, majd kivonunk belőle 1-et, és ezt így folytatjuk.

A 29. skandináv rejtvény helyes megfejtése

A KENYÉR VILÁGNAPJA.

Könyvjutalmat kap

Smith Viktória, Kispiac

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Csendes, békés időszak következett, ám a kazárföldi tömény továbbra sem tért vissza. Álmost is ritkán látták a szállásföldön, de a kende elégedett volt.

Lám, lám, elmúlt az aratás, a vermek megteltek, az állatok meghíztak. Szeretnek engem a szellemek, jólétem hozok az embereknek.

Elmélkedését a testőrzők parancsoka szakította meg.

Hírhozó Álmostól.

Levedi és unokaöccse, Kend hosszas betűzték a nyílveendő belső oldalára vésett rovásokat.

Háború lesz! A kazárföldön néhány törzs fellázadt. A fejedelem hadba hívja a vezéreket!

Éppen most, amikor a kagán összeütközésbe került a besenyőkkel!

Levedi helyett, aki szent fejedelem léte-re a nép jólétét nem tehetette ki annak, hogy személye csatában vesszen el, Kend, az unokaöccse indult hadba.

Most aztán onthatjuk a vérünket a kagánért, semmi sem változott!

Itlibe is érkezett futár Álmostól. A hákán bég éppen nyugovóra készülődött.

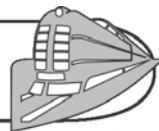
Mit kíván fejedelmed? Tán nem kapta meg parancsaimat?

Ezt a csomagot küldi az uram...

Kettétört lepény! A kenyértöres háborút jelent.

Hát ezt akarja Álmos! Takarodj a szemem elől!

A kalandvágó gróf

Teleki Sámuel nevét vulkán őrzi

Egy-kétszáz évvel ezelőtt is akadtak, akik vállalkoztak a nagy-nagy utazásokra, mert hajtották őket a vágy, a megismerés, a felfedezés vágya. Ilyen volt Teleki Sámuel is, aki gróf, vagyonos ember volt, nyugodtan élvezhette volna a nagyurak gondtalan életét, ő azonban kalandozni, vadászni, utazni szeretett. Olyan helyekre eljutott, ahová addig európai ember soha, olyan helyeket fedezett fel, amelyeket csak a bennszülött afrikaiak ismertek.

A több híres személyiséget adó erdélyi Teleki család tagjaként látta meg a napvilágot a familia sáromberki kastélyában 1845. november elsején.

Középiskoláit magánúton végezte, majd a debreceni református kollégiumban érettségizett. A németországi Göttingenben tanult állam- és gazdaságtudományt, de tanult ásványtant, geológiát, földrajzt és csillagászatot is. Az egyetem után katonai szolgálatba lépett, 1881-től pedig országgyűlési képviselő lett. Ekkor ismerkedett meg Rudolf trónörökösrel, II. Ferenc József fiával, aki élénk figyelemmel kísérte a kor földrajzi felfedezéseit. A közös szenvedély szoros barátságot eredményezett közöttük, a trónörökös gyakran eljárt Teleki birtokára. Egy vadászatuk alkalmával vetődött fel a gondolat, hogy expedíciót kellene szervezni Afrikába. Tovább erősítette a tervet a pozsonyi származású Höhnel Lajossal való megismerkedése, aki tér-

képéssel foglalkozott és szíves-örömezt vállalkozott rá, hogy elkísérje Telekit afrikai útjára. Az utat hónapokig tartó készülődés előzte meg. A költségeket teljes egészében a gróf állta, ez abban az időben szokatlan volt, a francia, brit, német utazók ugyanis állami támogatást kaptak, de a szándékuk a gyarmatosítás volt, és nem a felfedezés, mint Telekinek.

Az expedíció tagjai Zanzibárban találkoztak 1886. november elsején. Itt kezdték meg a társaság szervezését. Háromszáz főt számlált a csoport, vezetőjük a néger Dzsumba Kímeneta volt, aki több afrikai nyelvet ismert és az afrikai kontinens belseje sem volt ismeretlen előtte. Az út azonban így is nehéz volt, az óslakosság gyanakvással fogadta a kisebb hadseregnyi csapatot, sokszor meg is támadták a karavánt. Az élelmiszer beszerzése, a vízhiány még inkább próbára tette őket. A gróf vasakarata, jó szervezőképessége és céltudatossága azonban minden akadályt legyőzött. Minden vágya az volt, hogy meghódítsa az 5895 méter magas Kilimandzsárót, amely addig senkinek sem sikerült. 1887. június 9-én tizenöt fős kísérettel indult, és ahogy haladtak felfelé, egyre ritkább lett a levegő, nehezebb a haladás. Höhnel Lajos 4960 méternél feladta, Teleki egyedül ment tovább egészen 5310 méterig. A csúcsig ugyan nem jutott el, de így is feljebb jutott a hegy oldalán, mint előtte bárki más. Arra még több mint egy évtizedet várni kellett, 1899-ben két német kutatónak sikerült egészen a főcsúcsra feljutni.

Rövid pihenő után újabb csúcs, az 5194 méter magas Kenya megmászására indultak, és bár itt sem értek fel a csúcsra, de 4680 méterig eljutottak. A két félsikerrel járt kísérlet bírta rá Telekit, hogy egy további útra vállalkozzon. Csábította, hogy az északi területeken még fehér ember nem járt, no meg az a két tó is, amelyeket a bennszülöttek emlegettek. Az 1888. március 6-án megpillantott tavat barátjáról, Rudolf-tónak,

majd a másik tavat annak feleségéről Stefánia-tónak nevezte el.

Az egyik tó partján egy füstölgő tűzhányót is felfedeztek. A körülbelül hatszáz méter magas tűzhányót az expedíció vezetőjéről, Telekiről nevezték el, mert a világ tőle értesült ennek a tűzhányónak a létezéséről. A hegyet ma is minden térkép Teleki-vulkánként, Teleki Volcano névvel jelöli.

Ezután az expedíció tagjai visszafordultak, és Zanzibár felé vették az irányt. Az útjukba került törzsek tagjaitól, a maszákjoktól, kikujuktól, csaggáktól, kambáktól, resiátoktól, turkánoktól, elmolóktól számos fegyvert, használati tárgyat, ékszert vásároltak, amelyet eljuttattak Magyarországra, és ezek ma is a budapesti Néprajzi Múzeumban tekinthetők meg.

Minden nehézség ellenére a Teleki-expedíció sikerrel teljesítette célját, számos korszakalkotó megállapítást tettek a Föld fejlődéstörténetére vonatkozólag, felkuttatták a fekete Afrika addig ismeretlen pontjait, Höhnel hatvanöt térképfelvételel készített, feljegyeztek rengeteg meteorológiai észlelést, geológiai és közzetani megfigyelést. 1889 tavaszán érkeztek vissza Magyarországra. Az expedíció nehézségére jellemző, hogy az atlétatermetű, az út kezdetén 108 kilogramm súlyú gróf az út végére mindössze 64 kilogrammot nyomott.

Kalandvágó természete, állandó ismeretvágya azonban továbbra sem hagyta nyugodni, bejárta Indiát, Jávát, Szumátrát, majd 1895-ben ismét visszatért Kelet-Afrikába, ahol kiváló fényképeket készített, amely akkor még ugyancsak újdonságnak számított.

A századfordulón aztán újra bekapcsolódott a közéletbe, többször volt képviselő és részt vett az országgyűlés munkájában. Neve világszerre ismert lett, számos tudományos intézmény, társaság kitüntetéssel jutalmazta munkásságát. 1916. március 10-én hunyt el Budapesten.

Mi lesz a Sugababes tagjaival a válás után?

Azt valószínűleg már sokan tudjátok, hogy a Sugababes úgy döntött, nem folytatja tovább a közös munkát, és feloszlik – esetleg duóban folytatják. Szomorú. Bár nem gondoljuk, hogy valós probléma lehet, de ezekben a recesszió által sújtott, nehéz időkben már senki sem lehet biztonságban, ezért a neon szerkesztősége úgy döntött, hogy ajánl egy-egy munkát a szétszéledő tagoknak...

Keisha Buchanan – Csokoládépapír-hajtogató szakmunkás Kingstonban

Keisha Londonban született, jamaicai és skót felmenőkkel rendelkezik. Ez önmagában elég érdekes és különleges kombó, úgy hogy ezt semmiképpen sem szabad veszni hagyni. Mivel az alkoholizmust nem támogatjuk – lévén az nagyon nem NEON –, inkább a latinos irányban keresgéljünk állás reménylében. Az énekesnőnek nemcsak a hangja nagyon szép, hanem a bőrtónusa is, ezért, hogy ne nyomja el a környezetében dolgozó nőket, mi egy csokigyárba invitálnánk. Elgondolkoztatok már azon, hogy ki csomagolja be az endorfindús édességet a celofánba? Ugye hogy nem! Jamaicában sajnos egyelőre eléggé visszamaradottak a technikai lehetőségek, ezért jó eséllyel kézzel kénytelenek megoldani a problémát. Teljesen ideális munkakör, csak a fölös kilókkal kell vigyázni.

Heidi Range – Alpesi bazsarózsaszedő copfos kislány, aki szabad idejében turistáknak árulja portékáját

Heidinek gyönyörű szőke hajával és kislányos megjelenésével mindenképpen az osztrák Alpokban kellene dolgoznia. Szerintünk az énekesnőnek jól állna a szalagokba csavart két copf és a fonott kosárka, melybe gyűjthetné az arrafelé őshonos bazsarózsákat. Ez elég jó pénzt hozhat a konyhára, ugyanis a közelben lévő romantikázó turisták a festői környezet hatására minden bizonnyal szívesebben költenének egy szép szál virágra, mint egy olyan rohanó nagyvárosban, mint London. És közben még dudolászhat is, majdnem úgy, mint anno a másik Heidi...

Amelle Berrabah – Hivatásos rovarirtó boxkesztyűben

Ismeritek a szedjél hangyát boxkesztyűben – kezdetű mondást? Biztosan azt hiszitek, hogy ez csak afféle poén, ne adj' isten vicc. De nem. Ez egy a CIA által erősen titkolt szakma, ami egyben egyfajta indulatkezelési program is. (Chris Brown is tagja.) Amelle-nek néhányszor meggyúlt már a baja a hatóságokkal, ugyanis könnyen mellre szívja, ha valaki kicsit is ferdébb szemmel néz rá. Egy alkalommal például szabály szerűen megtépett egy csajt az egyik felkapott londoni szórakozóhely táncparkettjén. A munka lényege nagyon egyszerű, mindenki kap egy boxkesztyűt – melyet egyébként egy Mike Tyson által alapított cég szponzorál –, és különböző közterületeken kell irtani a károsnak ítélt bogarakat, illetve rovarokat. Azt nem állítanánk, hogy jól fizet, de kaptunk egy fülest T. I.-tól, hogy a börtönkoszt még a szerkesztőségi menzánál is pocsékabb...

Leonard Cohen új lemeze

Cohent szinte nem is lehet bekatégorizálni műfajilag, annyi mindent alkotott életében. Róla mindenki szuperlatívuszokban beszél. Legjobb dalainak gyűjteménye Greatest Hits (Columbia/Sony Music) zeneileg „mutatja be” a népszerű előadóművészt.

Leonard Cohen 42 évvel ezelőtt lépett először színpadra, mások unszolására, kapacitálására. Harminchárom éves volt akkor. És működött nála az, ami sok dalszövegírónál, dalszerzőnél nem: a saját maga interpretálta szerzeményei utánoszthatatlan, felülmúlhatatlan hatással voltak hallgatóira. Leonard

Cohen 42 éves előadói karrierjének legjobb dalait tartalmazza ez a válogatásalbum, 17 verset a költő előadásában.

A lemezen feltűnnek sok más dal mellett a korai Suzanne, So Long Marianne dalok, az 1988-as First We Take Manhattan, a magyarul Zorán által előadott 1992-es Closing Time (Záróra) vagy a felemelő Hallelujah. Egy friss és átfogó kiadvány a nemrég Magyarországon is óriási sikert aratott, teltházás Arénát vonzó Leonard Cohen teljes életművéből.

Aki még nem ismerné az öregot és munkásságát, ezzel a kiadvánnyal mindent megtudhat róla.

A kis Shilohból is színésznő lesz

Brad Pitt és Angelina Jolie kislánya, Shiloh szeretne a szülei nyomdokaiba lépni. Máris határozott Belképzelései vannak a jövőre nézve, hiszen miután megnézték a New York-i Lunt-Fontanne Színházban A kis hableányt, kijelentette, hogy ő is színésznő szeretne lenni. Angie és Brad eleget tettek a követelésnek, és máris beírták a kislányt egy gyerekeknek való színtanodában. Hiába, ők is tudják, hogy a vér kötelez... Két ekkora színész gyermeke mi más is lehetne, mint színpadi ember.

iTunes Store MP3 TOP 10

Miley Cyrus

1. Miley Cyrus Party In The U.S.A.
2. Owl City: Fireflies
3. Britney Spears: 3
4. The Black Eyes Peas: Meet Me Halfway
5. Jason Derulo: Whatcha Say
6. Jay Sean: Down
7. Iyaz: Replay
8. Lady GaGa: Paparazzi
9. The Black Eyed Peas: I Gotta Feeling
10. John Mayer: Who Says

Megdobálták SP-t!

Flyökkel, amióta a magyar zenetévé meggömbözte, de ez nem azt jelenti, hogy mindenki szereti – és ezt a tudtára is adták egy fesztiválon. Éder Krisztián, vagyis SP nevét egyre több tinilány harsogja, de azért a Wembley-t még nem tudná megtölteni. Így maradnak a kisebb fesztiválok, ahol viszont néhányan jobban örülnének, ha csak egy kép maradna. Ez

okozott gondot az egyik fellépésén is, amikor a közönség egy része úgy gondolta, hogy a

Comet óta jóban van a kerekded dolgokkal, ezért pár tojással honorálták a produkcióját...

Átok?

Titokzatos betegség tizedeli a Paramore-t!

Nem tudni, mi okozza a Paramore bizarr pechsériáját mostanság: a zenekar már arra is gondolt, hogy valaki elátkozta őket. Először az énekesnő Hayley Williams esett ágyának gégegyulladásával, majd a gitáros Taylor York betegedett le. Mindennek tetejében úgy néz ki, a basszusgitáros pedig újinfluenzával fertőződött

„Nem értjük, mi ez az egész. Az oké, hogy néha egy-egy tag lebetegszik, de az, hogy zsinórban hárman is ágyinak esünk, méghozzá komoly be-

tegségekkel... ez azért mégis különös” – mondta Hayley Williams, aki épp csak egy hete vált újra színpadképessé. Fájdalmas gégegyulladása miatt a hónap elején több koncertet is kénytelen volt lemondani a zenekar.

„Meglehet, hogy valaki elátkozott bennünket. Korábban több irigyünk is volt, sosem lehet tudni. Biztos, ami biztos, kikérjük egy tisztánlátó

jós tanácsát, ártani nem árthat egy átokoldás. Tudom, röhejesen hangzik, de mindannyian hiszünk a szellemi energiák erejében” – tette hozzá Taylor a történetekhez.

Egyelőre még nem tudni, a New York-i Hammerstein Ballroomba tervezett giga-koncertet képesek lesznek-e prezentálni: a showra már elővételben minden jegy elkel, reméljük a legjobbakat.

Plácido Domingo kapja az első Birgit Nilsson-díjat

Plácido Domingo spanyol tenor kapja kedden Stockholmban az első alkalommal odaítélt Birgit Nilsson-díjat és a kitüntetés mellé járó egymillió dollárt. A díjat a 2005-ben elhunyt világhírű szoprán emlékére alapították, jelenleg ez a legmagasabb összeggel kísért komolyzenei kitüntetés – hangsúlyozta a Bir-

git Nilsson emlékét ápoló alapítvány. A díjat Károly Gusztáv svéd király adja át ünnepélyes ceremónia keretében. Az első díjazott nevét még maga Nilsson hagyta hátra egy lepecsételt levélben. Az 1918-ban született svéd szoprán az ötvenes évektől 1982-es visszavonulásáig a világ legünnepeltebb Wagner-énekesei közé tartozott.

A fizikaverseny győztese

Papp Paszkál, az óbecsei Samu Mihály iskola hatodikos tanulója ebben az évben tanulja először a fizikát, máris sikeresen szerepelt a szabadkai, az Új Kép által meghirdetett vetélkedőn, melyet október 3-án tartottak meg a Magyar Házban. Első lett! Pedig együtt versenyzett a hetedikesekkel, nyolcadikosokkal.

A tanárnője, a mentora, Varga Éva is szívesen mesél a versenyről: – Legalább tíz éve már, hogy van a Tantárgyháló Tanulmányverseny, melyet meg kell pályázni egy-egy pályamunkával. Az idén a következő fogalmak közül lehetett választani: Hold, Népvándorlás, Bórszín, Arkhimédész... Mivel Paszkál már tavaly is elment a versenyre, mert már régóta érdekli a fizika, neki mindjárt megtetszett, hogy lehet Arkhimédészről is írni. Nagyon alapos munkát készített, több tantárgy szempontjából mutatta be: hol, mikor élt, bemutatta, mint matematikust, fizikust, irodalmárt (írt verseket, írtak róla verseket). Valójában ennek a versenynek az a célja, hogy a gyerekek meg-

tanulják, hogyan lehet egy-egy fogalmat különböző tantárgyakkal összekötni. Meg a kutatás is fontos tényező, egyedül kutatott Paszkál is Arkhimédész után, s az így megtanultak maradandók. Már alig várja a jövő évi versenyt, azt mondja, ismét készíti egy dolgozatot.

Paszkaál is örömmel számol be:

– Először vettem részt fizikaversenyen, s nagyon örülök, hogy máris a legsikeresebben szerepeltem. A versenyre egy terjedelmes dolgozattal készültem, mégpedig Arkhimédészről, a görög matematikusról, fizikusról, mérnökről, az ókor legnagyobb alkotójáról, törvényeiről írtam. Sok mindent letöltöttem az internetről, meg könyveket is használtam. A tanárnő is sokat segített. Természetesen azt, amit leírtam, meg is kellett tanulni, mert a versenyen a dolgozatomból kérdeztek.

A tanárnővel sokat kísérleteztünk, amit igen kedvelek.

– Te már ott voltál tavaly is a versenyen:

– Igen, apród voltam, vagyis segítettem a versenyen a nyolcadikos Ördög Emesének, aki versenyzett. Tavaly még nem tanultunk fizikát, de mivel engem érdekelt, hát elmentem. Akkor a magyartanárnő, Deissinger Ferencz Hajnalka kísért el bennünket. Valójában most is ő keltette föl az érdeklődésemet e verseny iránt.

– Honnan jöttek még versenyezni?

– Egész Vajdaság területéről: Szabadkáról, Adáról, Zentáról. Óbecséről én voltam egyedül.

– Mi járt az első díjasnak?

– A díszoklevél mellé egy zacskó könyvet is kaptam, szépirodalmat: Ady Endre összes költeményeit, meséskönyveket...

– Ki gratulált elsőnek?

– A szüleim, mert velük mentem el Szabadkára, a versenyre. Aztán, mikor megtudták a jó hírt, a tanárnő, az osztálytársak is velem együtt örültek. Meg persze a szimpátiám is SMS-t küldött, gratulált.

– Úgy tudom, szeretsz olvasni.

– Igen, főleg a fizikakönyveket bújom. Apának vannak hetedikes fizikakönyvei, azokat is szívesen olvasom.

– Mivel foglalkozol szabad idődben? Biztosan nemcsak a fizikával kapcsolatos dolgokat töltöd le az internetről.

– De igen. Főleg kísérleteket. Igaz, szeretek játszani is. Különböző játékok vannak, de főleg a western érdekli. Meg az Ismerősök rovat. Az íjászat is vonz.

– Hallottál-e már Pascalról, a fizikusról?

– Hogyne. A nyomást tanulmányozta, aminek a mértékegységét később róla nevezték el.

– Mit üzensz a Jó Pajtás olvasóinak?

– Olvassanak sokat a fizikával kapcsolatban, mert érdekes dolgokat lehet megtanulni. Minden, ami körülvesz bennünket, az fizikai jelenség: minél jobban ismerjük a fizikát, annál jobban megértjük a világunkat.

Gratulálunk Paszkálnak!

Koncz Erzsébet

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET
Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
☎ (024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■